

SUSTAV JAVNE NABAVE U RH U RAZDOBLJU OD 2008-2018.

Trlaja, Toni

Master's thesis / Specijalistički diplomski stručni

2020

Degree Grantor / Ustanova koja je dodijelila akademski / stručni stupanj: **Polytechnic of Šibenik / Veleučilište u Šibeniku**

Permanent link / Trajna poveznica: <https://um.nsk.hr/um:nbn:hr:143:072206>

Rights / Prava: [In copyright](#)/[Zaštićeno autorskim pravom.](#)

Download date / Datum preuzimanja: **2025-03-13**

Repository / Repozitorij:

[VUS REPOSITORY - Repozitorij završnih radova Veleučilišta u Šibeniku](#)

VELEUČILIŠTE U ŠIBENIKU
ODJEL MENADŽMENT
SPECIJALISTIČKI DIPLOMSKI STRUČNI STUDIJ
MENADŽMENT

Toni Trlaja
SUSTAV JAVNE NABAVE U RH
U RAZDOBLJU OD 2008-2018.

Završni rad

Šibenik, 2020.

VELEUČILIŠTE U ŠIBENIKU
ODJEL MENADŽMENT
SPECIJALISTIČKI STRUČNI STUDIJ MENADŽMENT

SUSTAV JAVNE NABAVE U RH
U RAZDOBLJU OD 2008-2018.

Završni rad

Kolegija: Sustav javne nabave

Mentor: mr. Alenka Poljičak, v. pred.

Student: Toni Trlaja

Broj indeksa: 1219042630

Šibenik, srpanj 2020.

**SUSTAV JAVNE NABAVE U RH
U RAZDOBLJU OD 2008-2018.**

TONI TRLAJA

Tvornički put 1, Šibenik, trlajatoni@vus.hr

Sažetak rada

Ciljevi ovog završnog rada temelje se na utvrđivanju teorijskih odrednica, karakteristika i značaja javne nabave, tj. funkcioniranja procesa javne nabave u Europi te, posebice, u Republici Hrvatskoj. Predmet istraživanja u ovom radu je analiza sustava javne nabave u Republici Hrvatskoj u tri godine: 2008., 2014. te 2018. godini. Rezultatima istraživanja može se doći do zaključka kako javna nabava predstavlja vrlo važan segment gospodarstva zemlje. Nadalje, dokazana je i važnost praćenja Zakona o javnoj nabavi u cijelom procesu javne nabave, što rezultira unaprjeđenjem kvalitete poslovanja cijelog sustava. Uz pojednostavljenje cijelog procesa javne nabave, njegovo korištenje donosi i određene nedostatke. Međutim, više se ističu prednosti pa se nedostaci korištenja sustava javne nabave, pored tih prednosti, zasjenjuju.

Ono što je najvažnije zaključiti iz ovoga rada jest da svaka zemlja, pa tako i Republika Hrvatska treba konstantno unaprjeđivati i usavršavati sustav javne nabave kako bi poslovala što bolje i uspješnije.

(40 stranica /3 slika /13 tablica /13 grafikona/28 literaturnih navoda/ jezik izvornika: hrvatski)

Rad je pohranjen u: Knjižnici Veleučilišta u Šibeniku

Ključne riječi: *javna nabava, Republika Hrvatska, Zakon o javnoj nabavi*

Mentor: mr. Alenka Poljičak, v. pred.

Rad je prihvaćen za obranu:

**SYSTEM OF PUBLIC PROCUREMENT IN REPUBLIC OF CROATIA
IN THE PERIOD 2008-2018.**

TONI TRLAJA

Tvornički put 1, Šibenik, trlajatoni@vus.hr

Abstract

The goals of this final paper are based on establishment theoretical entries, characteristics and importance of public procurement, ie. functioning process of public procurement in Europe and, especially, in Republic of Croatia. The case of this research is system of public procurement's analysis in Republic of Croatia in three years: 2008th, 2014th and 2018th. With results of research it can be conclude that public procurement presents very important segment of state's economy. Furthermore, the results also prove the importance of monitoring the Law on Public Procurement and, as a result, the quality of whole system increases. Also, besides the entire public procurement process simplification, its usage implies disadvantages.

However, there are more highlighted advantages so disadvantages of public procurement's system, next to these advantages, overshadow.

What is the most important to conclude from this paper is that every state, and so Republic of Croatia, needs to improve the system of public procurement constantly because of even better and successful business.

(40 pages /3 figures /13 tables /13 charts/28 references /original in Croatian language)

Paper deposited in: Library of Polytechnic of Šibenik

Keywords: *public procurement, Republic of Croatia, Law on Public Procurement*

Supervisor: mr. Alenka Poljičak, v. pred.

Paper accepted:

SADRŽAJ

1. UVOD	1
1.1. Svrha i cilj rada.....	1
1.2. Izvori podataka i metode prikupljanja	2
1.3. Sadržaj i struktura rada	2
2. SUSTAV JAVNE NABAVE	3
2.1. Teorijsko određenje i načela javne nabave.....	3
2.2. Obveznici javne nabave.....	4
2.3. Zakonodavni okvir u EU	7
2.4. Zakon o javnoj nabavi u RH.....	10
2.5. Elektronički oglasnik javne nabave RH	16
3. SUSTAV JAVNE NABAVE U RH U RAZDOBLJU OD 2008. DO 2018. GODINE	20
3.1. Sustav javne nabave u Republici Hrvatskoj	20
3.2. Struktura naručitelja u 2008., 2014. i 2018. godini	21
3.3. Objave postupaka javne nabave	29
3.4. Vrijednost ugovora o javnoj nabavi – pregled kroz razdoblje od 2008. do 2018. godine	30
3.4. Naručitelji s najvećom vrijednošću javne nabave	35
3.5. Prosječan broj ponuda u postupku javne nabave.....	38
4. ZAKLJUČAK	41
Literatura	42
POPIS SLIKA	44
POPIS TABLICA.....	44
POPIS GRAFIKONA	44

1. UVOD

Nabava podrazumijeva obavljanje poslova koji su potrebni u procesu pribavljanja svih resursa neophodnih za funkcioniranje organizacije. Radi se o poslovnim aktivnostima koje se odvijaju svakodnevno, a u svrhu zadovoljavanja potreba i zahtjeva izraženih kroz kakvoću, količinu, cijenu, rokove, mjesto i vrijeme. Nabava se razmatra i kao upravljanje vanjskim resursima poduzeća koji su mu potrebni za vođenje, održavanje i upravljanje primarnim i potpornim aktivnostima te su osigurani po najpovoljnijim uvjetima. Jedan od ciljeva nabave jest svakako racionalizacija troškova proizvoda, te stvaranje dodane vrijednosti za kupca novih značajki proizvoda/usluge. Uloga dobavljača je poboljšanje vrijednosti proizvoda/usluga za krajnje kupce u lancu vrijednosti.

Sustav javne nabave ima za cilj osiguranje što ekonomičnijih i učinkovitijih postupaka te racionalno trošenje novca poreznih obveznika, dok se sam pojam javne nabave odnosi na nabavu roba i usluga od strane tijela javne vlasti, odnosno državnih tijela, jedinica lokalne i područne samouprave, javnih ustanova i drugih organizacija u državnom vlasništvu. Provođenje javne nabave je uređeno zakonom s ciljem optimalnog trošenja javnog novca na učinkovit i ekonomičan način. U današnje vrijeme veliku ulogu u svemu tome ima tehnologija koja omogućava provođenje javne nabave elektroničkim putem, uključujući informacijsko komunikacijske tehnologije u sve faze u sustavu javne nabave.

Javna nabava za tijela javne vlasti je potpuno digitalizirana, a realizacija strategije e-Nabave je zaključno završena uvođenjem e-Računa.

1.1. Svrha i cilj rada

Svrha i cilj ovoga rada je istražiti sustav javne nabave, teorijski definirati pojam i načela javne nabave te prikazati sustav javne nabave u Republici Hrvatskoj. Posebni se naglasak stavlja na praćenje javne nabave u Republici Hrvatskoj u 2008., 2014. i 2018. godini. Naime, za ovo razdoblje će se godine pratiti struktura naručitelja, broj i vrijednost sklopljenih ugovora, broj ponuda po pojedinom postupku i drugi ključni pokazatelji u sustavu javne nabave. Dakle, cilj je uvidjeti promjene, tj. što se sve događalo s javnom nabavom u navedenim razdobljima.

1.2. Izvori podataka i metode prikupljanja

Podaci su prikupljeni primarnim istraživanjem, tj. dobiveni su iz knjiga, znanstvenih i stručnih radova, te putem Interneta. Prilikom istraživanja za ovaj rad korištene su sljedeće znanstvene metode:

- induktivna metoda (na temelju analize pojedinačnih činjenica dolazi se do općih zaključaka),
- deduktivna metoda (iz općih sudova dobivaju se posebni i pojedinačni zaključci),
- metoda sinteze (spajanje jednostavnih tvorevina u složene zaključke),
- metoda analize (rašćlanjivanje složenih pojmova, sudova i zaključaka na njihove jednostavnije sastavne dijelove i elemente),
- metoda apstrakcije (odvajanje općih i posebnih činjenica),
- metoda dokazivanja (utvrđivanje točnosti neke spoznaje),
- metoda deskripcije (jednostavno opisivanje činjenica bez znanstvenog tumačenja i objašnjavanja) i
- komparativna metoda (usporedba teorije i prakse te donošenje vlastitih zaključaka)

1.3. Sadržaj i struktura rada

Rad je strukturiran po tzv. *principu lijevka*, što znači da se prvo prikazuje šire i općenito područje, a zatim se u radu usmjerava prema specifičnom prikazu tematike.

Ovaj rad detaljnije analizira sustav javne nabave u Republici Hrvatskoj.

U uvodnom dijelu rada objašnjavaju se predmet i svrha rada te metode korištene prilikom pisanja rada. Osim uvoda i zaključka, rad se sastoji od još dva poglavlja.

U poglavlju nakon uvoda teorijski se određuju sustav javne nabave i načela ovog sustava, te se prikazuje javna nabava u Europskoj uniji te, potom, u Republici Hrvatskoj.

Treće poglavlje predstavlja praktični dio rada u kojem se prikazuje sustav javne nabave sa svim svojim značajkama i odrednicama u različitim razdobljima.

Na kraju rada dana su zaključna razmatranja te su prikazani popis slika, tablica i grafikona te popis korištene literature.

2. SUSTAV JAVNE NABAVE

U smislu Zakona o javnoj nabavi, javna nabava je nabava putem ugovora o javnoj nabavi robe, radova ili usluga koje nabavlja jedan ili više naručitelja od gospodarskih subjekata koje su ti naručitelji odabrali, bez obzira na to jesu ili roba, radovi ili usluge namijenjene javnoj svrsi.¹

2.1. Teorijsko određenje i načela javne nabave

Javna se nabava može definirati kao skup postupaka koji se moraju provesti prije nego se zaključi ugovor o javnoj nabavi roba, radova, proizvoda i/ili usluga, a provode ih korisnici proračuna (naručitelji). Također su pri nabavi resursa propisane zakonske procedure obvezni provoditi svi koji troše javna sredstva kao što su javni naručitelji, te sektorski naručitelji koji imaju privilegirani položaj u gospodarstvu temeljem specijalnog dodijeljenih prava.²

Razlikuju se kratkoročni (primarni) i dugoročni (sekundarni) ciljevi javne nabave. Dok se kratkoročni ciljevi temelje na racionalnom i učinkovitom trošenju proračunskih sredstava, dugoročni ciljevi obuhvaćaju pristup tržištima javnim sredstvima, pravnu sigurnost sudionika, sprječavanje korupcije i kriminala, poticanje tržišnog natjecanja, promicanje izvrsnosti, stvaranje novih radnih mjesta, unaprjeđenje upravljanja javnim financijama i očuvanje okoliša.³

Prema važećem hrvatskom Zakonu o javnoj nabavi koji je na snazi od 01.01.2017. godine (NN 120/16) načela postupka javne nabave koja moraju poštivati naručitelji su sljedeće načela:⁴

- ✓ načelo slobode kretanja robe,
- ✓ načelo slobode poslovnog nastanka (pravo pokretanja i obavljanja samostalne djelatnosti) i
- ✓ načelo slobode pružanja usluga.

Također, svaki je gospodarski subjekt dužan pridržavati se i načela koja iz toga proizlaze:

1. načelo tržišnog natjecanja,
2. načelo jednakog tretmana,

¹ Zakon o javnoj nabavi, Narodne novine, br. 120/16

² Kružić, D., Lovrinčević, M. (2016.) Projekti javno-privatnog partnerstva, Ekonomski fakultet, Split

³ Vlahović, M. (2017.) Hrvatska i komparativna javna nabava: časopis za teoriju i praksu javne uprave, Javna nabava pravnih usluga u Hrvatskoj, https://hrcak.srce.hr/index.php?show=clanak&id_clanak_jezik=276020, 29.03.2020.

⁴ Zakon o javnoj nabavi, Narodne novine, br. 120/16

3. načelo zabrane diskriminacije,
4. načelo uzajamnog priznavanja,
5. načelo razmjernosti
6. načelo transparentnosti i
7. načelo učinkovitosti i razmjernosti.

Javna nabava ne smije biti osmišljena s namjerom izbjegavanja primjene Zakona o javnoj nabavi ili izbjegavanja primjene pravila o javnoj nabavi male (odnosno velike) vrijednosti ili s namjerom da se određenim gospodarskim subjektima neopravdano da prednost ili ih se stavi u nepovoljan položaj. Svaki je naručitelj obavezan primjenjivati odredbe ovoga Zakona na način koji omogućava učinkovitu javnu nabavu te ekonomično i svrhovito trošenje javnih sredstava. Tijekom izvršenja ugovora o javnoj nabavi, gospodarski je subjekt obavezan pridržavati se aktualnih obveza u području prava okoliša, socijalnog i radnog prava, uključujući kolektivne ugovore, a osobito obvezu isplate ugovorene plaće, ili odredaba međunarodnog prava okoliša, socijalnog i radnog prava.⁵

2.2. Obveznici javne nabave

U sustavu javne nabave, kao obveznike javne nabave razlikuju se javni i sektorski naručitelji.

U javne naručitelje ubrajaju se:

1. Republika Hrvatska, tj. državna tijela Republike Hrvatske,
2. jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave,
3. tijela javnog prava i
4. udruženja koje je osnovalo jedno ili više prethodno navedenih tijela.

Tijela javnog prava su subjekti koji ispunjavaju sve sljedeće uvjete:

- ✓ imaju pravnu osobnost,
- ✓ osnovani su posebno u svrhu zadovoljavanja potreba u općem interesu, koje nemaju industrijski ili trgovački značaj te

⁵ Zakon o javnoj nabavi, Narodne novine, br. 120/16

- ✓ u iznosu većem od 50% financira ih javni naručitelj ili su podložna upravljačkom nadzoru od strane javnog naručitelja ili je, pak, više od polovine članova njihovih upravnih, upravljačkih ili nadzornih tijela imenovao javni naručitelj.

U sektorske naručitelje ubrajaju se:

1. javni naručitelji koji obavljaju jednu od sektorskih djelatnosti,
2. trgovačka društva u kojima javni naručitelj, izravno ili neizravno, ima (ili može imati) prevladavajući utjecaj na temelju svojeg vlasništva, financijskog udjela ili na temelju pravila kojima je društvo uređeno i koja obavljaju jednu od sektorskih djelatnosti te
3. drugi subjekti koji obavljaju jednu od sektorskih djelatnosti na temelju posebnih ili isključivih prava koja im je dodijelilo nadležno tijelo.

Smatra se da javni naručitelj ima prevladavajući utjecaj ako, izravno ili neizravno:⁶

- ✓ ima većinu upisanog kapitala društva,
- ✓ kontrolira većinu glasova koji se odnose na dionice koje je društvo izdalo ili
- ✓ može imenovati više od polovine članova nadzornog, upravnog ili odgovarajućeg tijela za upravljanje te vođenje poslova društva.

Posebna ili isključiva prava su prava koja dodjeljuje nadležno tijelo na temelju zakona, podzakonskog propisa ili akta uprave čiji je učinak ograničavanje obavljanja sektorske djelatnosti na jednog ili više subjekata, a koje značajno utječu na mogućnost drugih subjekata da obavljaju takvu djelatnost.

Takvi postupci uključuju:

1. postupke provedene sukladno odredbama ovoga Zakona, propisa kojima se uređuje javna nabava za potrebe obrane i sigurnosti ili propisa kojim se uređuje dodjela koncesija ako je prethodno objavljen poziv na nadmetanje ili

⁶ Zakon o javnoj nabavi, Narodne novine, br. 120/16

2. postupke kojima se osigurava odgovarajuća prethodna transparentnost za dodjelu ovlaštenja na temelju objektivnih kriterija za:

- a. izdavanje odobrenja za rad na postrojenjima za prirodni plin u skladu s postupcima utvrđenim u posebnim propisima kojima se uređuje područje tržišta plina,
- b. odobrenje ili poziv na nadmetanje za izgradnju novih postrojenja za proizvodnju električne energije u skladu s posebnim propisima kojima se uređuje područje tržišta električne energije,
- c. izdavanje odobrenja o poštanskoj usluzi koja nije ili ne smije biti rezervirana, u skladu s postupcima utvrđenima u posebnim propisima kojima se uređuje pružanje poštanskih usluga,
- d. izdavanje odobrenja za nastavak aktivnosti na iskorištavanju ugljikovodika u skladu s posebnim propisima kojima se uređuje područje iskorištavanja ugljikovodika ili
- e. za dodjelu ugovora o javnim uslugama javnog prijevoza putnika autobusom, tramvajem, željeznicom ili podzemnom željeznicom koji su dodijeljeni na temelju konkurentnog postupka nadmetanja.

Javna nabava ne funkcionira na slobodnom tržištu jer se javne institucije financiraju javnim novcem iz poreza te ostalih fiskalnih prihoda i nemaju za cilj uvijek stvoriti najveću vrijednost za porezne obveznike. Fokus javne nabave je na ciljevima koji nisu komercijalno logični, kao što su:⁷

- ✓ podrška lokalnom gospodarstvu i
- ✓ održiva ulaganja.

Budžeti za javnu nabavu u pravilu se odobravaju jednom godišnje (proračun), a ukoliko budžet nije u potpunosti iskorišten u jednoj godini, to znači da će budžet za iduću godinu biti smanjen, pa će doći do povećane potrošnje na kraju godine. Nadalje, cijena je najčešći kriterij putem kojeg se odlučuje u javnoj nabavi. Javna nabava nije profesionalizirana u dovoljnoj mjeri kao nabava u profitnom sektoru pa iz toga proizlazi da su najčešći profili zaposlenika u javnoj nabavi pravni stručnjaci. Navedeno govori u prilog mogućim poboljšanjima u domeni javne nabave kao odgovornog područja i discipline, a koje može težiti većoj profesionalizaciji i specijalizaciji u vidu angažiranja nabavnih specijalista.

⁷Miočević, D. (2017.) Projektna nabava, Ekonomski fakultet, Split

2.3. Zakonodavni okvir u EU

Značajni akti **zakonodavnog okvira** u Europskoj uniji su direktive o javnoj nabavi.

Naime, radi se o pravnoj stečevini Europske unije koja se integrira u nacionalnu legislativu, odnosno zakonu o dodjeli ugovora o koncesiji, zakonu o javnoj nabavi te zakonu o javnoj nabavi u sektoru komunalnih usluga (vodoopskrba, energetska gospodarstvo, poštanske usluge i usluge prijevoza).⁸

Mreža javne nabave predstavlja neformalnu europsku mrežu koja surađuje na području javne nabave osnovane na sastanku u Kopenhagenu 31. siječnja 2003. godine. Cilj je ove mreže ojačanje primjene i procesa provedbe pravila nabave kroz međusobnu razmjenu iskustava. Zapravo je cilj stvoriti pouzdanu, ali i učinkovitu neformalnu suradnju, uključujući rješavanje problema u prekograničnim slučajevima vezanima za javnu nabavu.⁹

Prema Europskoj komisiji puno članstvo mreže javne nabave otvoreno je svim državama članicama Europske unije. Suradničko članstvo otvoreno je zemljama i državama kandidatkinjama koje se obvezuju na primjenu pravila EU. Ostale zemlje i državne organizacije koje djeluju na europskoj razini mogu biti pozvane da sudjeluju, ali samo u onim situacijama kada je to prikladno. Europska komisija ima status promatrača i podupire aktivnosti unutar Mreže javne nabave. Prema Your Europe¹⁰

EU određuju se minimalna usklađena pravila prenesena u nacionalno zakonodavstvo, kako bi se osigurali jednaki uvjeti za sve poduzetnike diljem Europe. Takvi se zakoni primjenjuju na nadmetanja čija novčana vrijednost prelazi određene iznose koji su prikazani u tablicama 1 i 2. – takozvani EU pragovi za javnu nabavu.

⁸ Van Weele, A. J. (2010.) Purchasing and Supply Chain Management. 5th ed. South-Western CENGAGE Learning, Hampshire, UK

⁹ Europska komisija, https://ec.europa.eu/growth/single-market/public-procurement_hr, 29.03.2020.

¹⁰ European Economic and Social Committee, <https://www.eesc.europa.eu/en/our-work/publications-other-work/publications/your-europe-your-say-2017-report-europe-60-where-next>, 29.03.2020.

Tablica 1. Pragovi iznad kojih se primjenjuju pravila EU-a za središnja državna tijela

EU PRAGOV I - SREDIŠNJA DRŽAVNA TIJELA	
≥ 135.000 €	ugovori o nabavi
≥ 209.000 €	ugovori o nabavi pojedinih proizvoda za obranu
≥ 5.225.000 €	svi ugovori o izvođenju radova

Izvor: Your Europe, https://europa.eu/youreurope/business/index_en.htm, 29.03.2020.

Tablica 2. Pragovi iznad kojih se primjenjuju pravila EU-a za ostala javna tijela vlasti

EU PRAGOV I - OSTALA JAVNA TIJELA VLASTI	
≥ 209.000 €	svi ugovori o nabavi i uslugama
≥ 5.225.000 €	svi ugovori o izvođenju radova

Izvor: Your Europe, https://europa.eu/youreurope/business/index_en.htm, 29.03.2020.

Nadmetanja čija vrijednost prelazi prethodno navedene pragove predstavljaju nadmetanja od prekograničnog interesa, što znači da je poduzećima isplativo podnositi ponude u inozemstvu zbog vrijednosti nadmetanja, dok se za one niže vrijednosti primjenjuju nacionalna pravila. Postupci za nadmetanja „ispod EU praga“ mogu biti jednostavniji u usporedbi s nadmetanjima na razini čitave Europske unije. Sve informacije o nadmetanjima moraju biti dostupne zainteresiranim gospodarskim subjektima, bez obzira na državu Europske unije u kojoj su poduzeća registrirana.¹¹ U kontekstu Zakona o javnoj nabavi u Europskoj uniji, veliki značaj ima Europska jedinstvena dokumentacija o nabavi (ESPD)¹² koja je uvedena zbog smanjenja administrativnog opterećenja naručitelja i gospodarskih subjekata, a posebno malih i srednjih poduzeća, što je ujedno i jedan od najvažnijih ciljeva direktiva Europske unije. Radi se o obrascu putem kojeg gospodarski subjekt daje izjavu da udovoljava svim traženim uvjetima sposobnosti i da ne postoje razlozi za isključenje gospodarskog subjekta. Isti omogućuje poduzećima da u ponudama više ne moraju dostavljati nekoliko potvrda tijela javne vlasti već

¹¹ Leko, Z. (2014.) Javna nabava, Biz Direkt, 9 (58), str. 19 - 20.

¹² Provedbena uredna Komisije (EU) 2016/7, <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/HR/TXT/HTML/?uri=CELEX:32016R0007&from=HR>, 29.03.2020.

dostavljaju samo izjavu, te će nakon toga ponuditelj koji bude najpovoljniji dostaviti potvrde kao dokaze.

Naručiteljima ostaje obveza provjere tih podataka kod najpovoljnijeg ponuditelja prije samog odabira. Europska je komisija 05. siječnja 2016. godine usvojila Provedbenu uredbu EU 2016/7 o utvrđivanju standardnog obrasca za europsku jedinstvenu dokumentaciju o nabavi (slika 1.). Provedbena uredba objavljena je u Službenom listu Europske unije L 3/2016 od 06. siječnja 2016. godine. Gospodarski subjekti u postupcima javne nabave velike vrijednosti koje su započete od 18. travnja 2016. godine mogu dostaviti ESPD umjesto potvrda koje izdaju nadležna tijela, a naručitelji su ESPD dužni prihvatiti, odnosno ne smiju odbiti ponudu ili zahtjev za sudjelovanjem, ukoliko su prihvatljivi, iz razloga jer sadrže ESPD.

Europska komisija razvila je servis za elektroničko popunjavanje ESPD-a (.xml format) koji je dostupan na internetskoj adresi:

<https://ec.europa.eu/growth/tools-databases/espdc/filter?lang=hr>.

Od listopada 2018. godine europska jedinstvena dokumentacija o nabavi podnosi se isključivo u elektroničkom obliku.¹³

¹³ MGPO, <http://www.javnanabava.hr/default.aspx?id=4080>, 29.03.2020.

Slika 1. Standardni obrazac za europsku jedinstvenu dokumentaciju o nabavi

Prilog 2.: Standardni obrazac za europsku jedinstvenu dokumentaciju o nabavi (ESPD)
Dio I.: Podaci o postupku nabave i javnom naručitelju ili naručitelju

Upućivanje na odgovarajuću obavijest² objavljenu u Službenom listu Europske unije:
SLEU S broj [], datum [], stranica [],
Broj obavijesti u SL S: I I I I I / S I I I I - I I I I I I I I I I

U slučaju da objavljivanje obavijesti u Službenom listu Europske unije nije potrebno, navedite druge podatke kojima se omogućuje jasno utvrđivanje postupka nabave (npr. upućivanje na objavu na nacionalnoj razini): [...]

PODACI O POSTUPKU NABAVE

I	
Identitet naručitelja³	Odgovor:
Naziv:	[HRVATSKA ELEKTROPRIIVREDA-dioničko društvo Ulica grada Vukovara 37, Zagreb]
O kojoj je nabavi riječ?	Odgovor:

¹ Službe Komisije besplatno će staviti na raspolaganje elektronički servis ESPD-a javnim naručiteljima, naručiteljima, gospodarskim subjektima, pružateljima elektroničkih usluga i ostalim zainteresiranim stranama.

² Za javne naručitelje ili prethodna informacijska obavijest koja se upotrebljava kao sredstvo pozivanja na nadmetanje ili obavijest o nadmetanju. Za naručitelje periodična indikativna obavijest koja se upotrebljava kao sredstvo pozivanja na nadmetanje, obavijest o nadmetanju ili obavijest o postojanju kvalifikacijskog sustava.

³ Podatke treba kopirati iz odjeljka I. točke I.1. odgovarajuće obavijesti. U slučaju zajedničke nabave navedite imena svih uključenih naručitelja.

HR

1

HR

Izvor: Scribd.com, <https://www.scribd.com/document/336445702/2-ESPD-obrazac>, 29.03.2020.

2.4. Zakon o javnoj nabavi u RH

U Republici Hrvatskoj je u primjeni Zakon o javnoj nabavi (NN 120/16) koji je na snazi od 01.01.2017. godine. U ovom su Zakonu navedene osnovne odredbe, naručitelji, mješovita nabava, pragovi te procijenjena vrijednost nabave. Također, osim osnovnih, navedene su i posebne odredbe koje obuhvaćaju stavke kao što su: plan nabave i registar ugovora, izuzeća, ugovore između subjekata u javnom sektoru, obrambene i sigurnosne činjenice, kao i općenita pravila.

Zakon o javnoj nabavi propisuje da se Zakon primjenjuje za nabavu robe i usluga te provedbu projektnih natječaja procijenjene vrijednosti jednake ili veće od 200.000,00 kuna bez PDV-a, odnosno za nabavu radova procijenjene vrijednosti jednake ili veće od 500.000,00 kuna bez PDV-a, a pitanja nabave do tih vrijednosti naručitelj utvrđuje internim općim aktom.

Dakle, za sve nabave čija je procijenjena vrijednost jednaka ili veća od navedenog, postoji obveza objavljivanja objava o javnoj nabavi u EOJN-u. Uredbama Komisije broj 2017/2364,

2017/2365 i 2017/2367 od 18.12.2017. odgovarajuće vrijednosti pragova primjenjuju se od 1.1.2018. godine. Ovo Izvješće izrađeno je na temelju podataka objavljenih na <https://eojn.nn.hr>, generiranjem svih podataka koji se odnose na objavljene ugovore/okvirne sporazume tijekom 2018. godine, dakle svih ugovora/okvirnih sporazuma koji su objavljeni do 31. prosinca 2018. godine bez PDV-a. Izvješće je izrađeno prema novoj metodologiji usklađenoj s metodologijom obrade statističkih podataka EK.

EOJN, između ostalog:

1. omogućava naručiteljima sastavljanje, uređivanje, slanje na objavu ili povlačenje s objave obavijesti javne nabave na standardnim obrascima te stavljanje na raspolaganje pripadajuće dokumentacije o nabavi, bez naknade najkasnije do 18:00 sati na dan koji je određen kao dan slanja objave na objavljivanje,
2. objavljuje obavijesti javne nabave na standardnim obrascima, uz naknadu, zajedno s pripadajućom dokumentacijom o nabavi na internetskim stranicama,
3. omogućava svim zainteresiranim subjektima neograničen i neposredan pristup, pretraživanje, pregledavanje i preuzimanje objavljenih obavijesti javne nabave i pripadajuće dokumentacije o nabavi, bez naknade,
4. omogućava gospodarskim subjektima sastavljanje i slanje zahtjeva za sudjelovanje i ponuda te planova i projekata, bez naknade te
5. vodi evidenciju registriranih subjekata.

Elektronički prijenos i objava obavijesti javne nabave, dokumentacije o nabavi te elektronički prijenos i dostava ponuda, zahtjeva za sudjelovanje, zahtjeva za kvalifikaciju te planova i projekata provodi se putem EOJN.

Obveza izrade godišnjeg statističkog izvješća o javnoj nabavi u Republici Hrvatskoj definirana je člankom 441. stavkom 1. ZJN 2016. Naručitelji su obvezni izvješće o javnoj nabavi za prethodnu godinu izraditi do 31. ožujka tekuće godine temeljem Upute o sadržaju i načinu dostavljanja statističkog izvješća o javnoj nabavi koje je Uprava objavila na Portalu javne nabave u poveznici Statistička izvješća o javnoj nabavi, Uputa o sadržaju i načinu dostavljanja statističkog izvješća, te je i putem EOJN-a prosljedila svim naručiteljima.

Valja napomenuti Naručitelji moraju naznačiti radi li se o ugovoru o javnoj nabavi, okvirnom sporazumu s jednim ili s više gospodarskih subjekata ili ugovoru sklopljenom u dinamičkom sustavu javne nabave. Stoga se za potrebe ovog Izvješća koristi termin broja i vrijednosti sklopljenog ugovora, a posebno su obrađeni podaci o učešću okvirnih sporazuma i ugovora

sklopljenim u dinamičkom sustavu javne nabave u objavama da se u obavijestima objavljuju i ugovori o javnoj nabavi i okvirni sporazumi.

Proces javne nabave obuhvaća sljedeće faze: ¹⁴

- ✓ objava poziva za nadmetanje,
- ✓ pristup dokumentaciji za nadmetanje,
- ✓ dostava ponuda, pregleda i ocjene,
- ✓ ponuda/zahtjev za sudjelovanje,
- ✓ odabir ponude,
- ✓ narudžbe,
- ✓ izdavanje računa te
- ✓ plaćanja.

Kod nekih postupaka javne nabave provodi se i elektronička dražba kao jedan od načina realizacije nabave, bez obzira provodi li se javna nabava elektroničkim putem ili ne.

Prije početka postupka javne nabave, javni naručitelj obavezan je internom odlukom imenovati stručno povjerenstvo za javnu nabavu. Stručno povjerenstvo za javnu nabavu priprema i provodi postupak javne nabave, a članovi povjerenstva ne moraju biti zaposlenici javnog naručitelja. Najmanje jedan član stručnog povjerenstva za javnu nabavu mora imati važeći certifikat u području javne nabave. ¹⁵

Proces javne nabave promatra se kroz tri glavne faze:

1. pripremu postupka nabave,
2. provedbu postupka javne nabave
3. realizaciju ugovora o javnoj nabavi.

Prije pokretanja postupka nabave velike vrijednosti, potrebno je *definirati* specifikacije, tj. staviti tehničke specifikacije na prethodno savjetovanje svim zainteresiranim gospodarskim

¹⁴ Vlada Republike Hrvatske (2013.) Strategija razvoja elektroničke javne nabave u Republici Hrvatskoj 2013. – 2016., <http://www.javnabavna.hr/userdocs/images/userfiles/file/STRATE%C5%A0KI%20DOKUMENTI/Strategija%20e-nabave.pdf>, 29.03.2020.

¹⁵ Zakon o javnoj nabavi, Narodne novine, br. 120/16

subjektima. Uz tehničke specifikacije koje sastavlja javni naručitelj, obvezni su i kriteriji za kvalitativni odabir, kriterij za odabir ponude, te posebni uvjeti za izvršenje ugovora. Između ostalog, javni je naručitelj obvezan objaviti nacrt dokumentacije o nabavi na internetskim stranicama Elektroničkog oglasnika.

Osim toga, obvezan je uzeti u obzir sve primjedbe i prijedloge te, na kraju, izraditi izvješće o prihvaćenim i neprihvaćenim primjedbama i prijedlozima gospodarskih subjekata. Za razliku od javnog naručitelja, sektorski je naručitelj obvezan staviti na raspolaganje tehničke specifikacije koje se redovito koriste za svoje ugovore ili one specifikacije koje namjerava koristiti.¹⁶

U fazi **odabira dobavljača** naručitelj odabire dobavljača prema unaprijed definiranim karakteristikama, nakon čega se provodi detaljan pregled ponude dobavljača koji su kvalificirani. Prilikom odabira dobavljača, postoje različiti kriteriji:¹⁷

- ✓ obvezni (odsustvo kriterija za isključenje: kriminalne radnje, porezne prijevare, korupcija, pranje novca) i dobrovoljni kriteriji isključenja dobavljača (bankrot, stečaj, javni nastup, neplaćanje poreza, doprinosa) te
- ✓ kriteriji prikladnosti dobavljača (financijske, tehničke i operativne sposobnosti tvrtke da odradi posao).

¹⁶ Šperanda, M. (2016.) Najvažnije odrednice novog zakon o javnoj nabavi – što nas čeka?,

<https://www.racunovodja.hr/docs/Najvaznije-odrednice-novog-zakona-o-javnoj-nabavi.pdf>, 29.03.2020.

¹⁷Emmet, S., Crocker, B. (2009.) Excellence in Supplier Management: How to better manage contracts with suppliers and add value, Liverpool Academic Press

Slika 2. Analiza i odabir dobavljača

Izvor: Uloga nabave u strategiji usmjerenoj na stvaranje vrijednosti – teorijski okvir,

<ftp://ftp.repec.org/opt/ReDIF/RePEc/osi/bulimm/PDF/BusinessLogisticsinModernManagement11/blimm1105.pdf>, 29.03.2020.

Traženje ponuda i ugovaranje zasniva se na principu najniže cijene i ukupne ekonomičnosti ponude. Obavještavaju se oni dobavljači čija je ponuda odbijena te slijedi potpisivanje ugovora s odabranim dobavljačem.

Odabir najpovoljnije ponude prema najnižoj cijeni sugerira ostvarenje novčanih ušteda i štedljivo raspolaganje proračunskim sredstvima. Osim cijene kao kriterija odabira najpovoljnije ponude, u novije se vrijeme uvode i drugi kriteriji kao što su brži rokovi izvedbe, korištenje trajnih materijala, dulje razdoblje jamstva, prethodno iskustvo ponuđača i slično.¹⁸

Zakon o javnoj nabavi opisuje detaljan proces javne nabave. Dakle, nakon što pošalje poziv na nadmetanje, javni naručitelj mora na objavu poslati i odgovarajuću dokumentaciju o nabavi. Sve do isteka roka za dostavu ponuda ili zahtjeva za sudjelovanje, javni naručitelj može izmijeniti ili (na)dopuniti dokumentaciju o nabavi. Javno otvaranje ponuda provodi se u otvorenom i ograničenom postupku dok se javno otvaranje konačnih ponuda provodi u natjecateljskom postupku uz pregovore, natjecateljski dijalog i partnerstvo za inovacije.

¹⁸ Budak, J. (2016.) Korupcija u javnoj nabavi: Trebamo li novi model istraživanja za Hrvatsku?, *Ekonomski pregled*, 67 (4), str. 306 – 327.

Na javnom otvaranju ponuda, javni naručitelj je obavezan uručiti svim nazočnim ovlaštenim predstavnicima ponuditelja zapisnik o otvaranju ponuda, a ostalim se ponuditeljima zapisnik dostavlja javnom objavom na EOJN. Nakon otvaranja ponuda slijede pregled i ocjena ponuda. Javni je naručitelj obavezan ispuniti pregled i ocjenu ponude na temelju uvjeta i zahtjeva iz dokumentacije o nabavi te o tome sastaviti zapisnik.¹⁹

Postupak pregleda i ocjene ponuda tajni su do donošenja odluke javnog naručitelja kada on mora provjeriti je li dostavljeno valjano jamstvo za ozbiljnost ponude, postoje li osnove za (ne)isključenje gospodarskog subjekta, jesu li ispunjeni traženi kriteriji za odabir gospodarskog subjekta te jesu li ispunjeni kriteriji za smanjenje broja sposobnih natjecatelja. Također, javni naručitelj mora provjeriti i je li dostavljeno ispunjenje zahtjeva i uvjeta vezanih uz predmet nabave i tehničke specifikacije te ostali zahtjevi, uvjeti i kriteriji utvrđeni u obavijesti o nadmetanju i dokumentaciji o nabavi. Na osnovi rezultata pregleda i ocjene ponuda donosi se odluka o odabiru kriterija za odabir ponude, a uglavnom je fokus na ekonomski najpovoljnijoj ponudi. Ukoliko su dvije ili više valjanih ponuda jednako rangirane prema kriteriju za odabir ponude, prednost se daje ranije zaprimljenoj ponudi.

Odluka se donosi kroz 30 dana od isteka roka za dostavu ponuda, osim ako u dokumentaciji o nabavi nije drugačije naznačeno.

Ugovor o odabiru se ne smije sklopiti u roku od 15 dana od dana dostave odluke o odabiru i može se promatrati kao rok mirovanja koji važi za nabave male i velike vrijednosti. Postupak javne nabave miruje do izvršenja odluke o odabiru te se u tom razdoblju ne smije sklopiti ugovor o javnoj nabavi ili okvirni sporazum.²⁰

Ugovor o javnoj nabavi (ili okvirni sporazum u pisanom obliku) se sklapa u roku od 30 dana od dana izvršnosti odluke o odabiru. Ako je u postupku javne nabave sudjelovao samo jedan ponuditelj (čija je ponuda i odabrana), tada se rok mirovanja ne primjenjuje.

Javni naručitelj može sklopiti jedan okvirni sporazum sa svim odabranim ponuditeljima ili, samo u slučaju okvirnog sporazuma s više gospodarskih subjekata, može sa svakim sklopiti

¹⁹ Ibid

²⁰ Budak, J. (2016.) Korupcija u javnoj nabavi: Trebamo li novi model istraživanja za Hrvatsku?, *Ekonomski pregled*, 67 (4), str. 306 – 327.

odvojene okvirne sporazume. Ugovor se, uglavnom, sklapa u pisanom obliku, i to kroz 30 dana od dana izvršnosti odluke o odabiru.²¹

Dakle, Zakonom o javnoj nabavi utvrđuju se pravila o postupku javne nabave koji provode korisnici proračuna ili drugi subjekt u slučajevima određenim ovim Zakonom, a sve zbog sklapanja ugovora o javnoj nabavi robe, radova ili usluga, okvirnog sporazuma te provedbe projektnog natječaja. „Javna nabava u ovom smislu je nabava putem ugovora o javnoj nabavi robe, radova ili usluga koje nabavlja jedan ili više naručitelja od gospodarskih subjekata koje su ti naručitelji odabrali, bez obzira na to jesu li roba, radovi ili usluge namijenjene javnoj svrsi.“²²

Prema Zakonu o javnoj nabavi ista ne smije biti osmišljena s namjerom izbjegavanja primjene relevantnog Zakona ili izbjegavanja primjene pravila o javnoj nabavi male, odnosno velike vrijednosti ili s namjerom da se određenim gospodarskim subjektima neopravdano da prednost. Obzirom na sudionike javne nabave, na jednoj su strani *naručitelji* (oni koji traže da im se isporuči neko dobro ili da im se pruži neka usluga), a na drugoj *ponuditelji* (smatraju da mogu ispuniti taj zahtjev i šalju ponudu). Procijenjena vrijednost nabave mora biti određena u onom trenutku kada počinje postupak javne nabave, dok se način izračunavanja procijenjene vrijednosti nabave ne smije koristiti s namjerom izbjegavanja primjene zakona o javnoj nabavi ili odredbi zakona koje se primjenjuju na nabavu male, odnosno velike vrijednosti.²³

Naručitelj je obavezan u obavijesti javne nabave navesti procijenjenu vrijednost nabave.

2.5. Elektronički oglasnik javne nabave RH

Elektronički oglasnik javne nabave Republike Hrvatske (EOJN RH) usluga je od općeg negospodarskog interesa, a javnu ovlast za pružanje ove usluge imaju Narodne novine d.d.

EOJN RH je usluga koja elektroničkim sredstvima komunikacije:²⁴

- ✓ omogućava naručiteljima sastavljanje, uređivanje, slanje na objavu ili povlačenje s objave obavijesti javne nabave na standardnim obrascima te stavljanje na raspolaganje pripadajuće

²¹ Zakon o javnoj nabavi, Narodne novine, br. 120/16

²² Ibid

²³ Kružić, D. (2017.) Projekti javno privatnog partnerstva, Ekonomski fakultet, Split 2017

²⁴ Zakon o javnoj nabavi, Narodne novine, br. 120/16

dokumentacije o nabavi, bez naknade najkasnije do 18:00 sati na dan koji je određen kao dan slanja objave na objavljivanje,

- ✓ dostavlja standardne obrasce Uredu za publikacije Europske unije radi objave u Službenom listu Europske unije,
- ✓ objavljuje obavijesti javne nabave na standardnim obrascima, uz naknadu, zajedno s pripadajućom dokumentacijom o nabavi na internetskim stranicama,
- ✓ omogućava svim zainteresiranim subjektima neograničen i neposredan pristup, pretraživanje, pregledavanje i preuzimanje objavljenih obavijesti javne nabave i pripadajuće dokumentacije o nabavi, bez naknade,
- ✓ omogućava gospodarskim subjektima sastavljanje i slanje zahtjeva za sudjelovanje i ponuda te planova i projekata, bez naknade,
- ✓ vodi evidenciju registriranih subjekata,
- ✓ upravlja cjelokupnom bazom podataka objavljenih obavijesti javne nabave te javno objavljuje te podatke u strojno čitljivom formatu u tekućem mjesecu za prethodni te
- ✓ omogućava pristup bazi podataka središnjem tijelu državne uprave nadležnom za politiku javne nabave, Državnoj komisiji za kontrolu postupaka javne nabave i nadležnom Državnom odvjetništvu Republike Hrvatske za potrebe obavljanja poslova iz njihove nadležnosti.

Elektronički prijenos i objava obavijesti javne nabave, dokumentacije o nabavi te elektronički prijenos i dostava ponuda, zahtjeva za sudjelovanje, zahtjeva za kvalifikaciju te planova i projekata provodi se putem EOJN RH. Naručitelji i gospodarski subjekti mogu komunicirati i razmjenjivati podatke elektroničkim sredstvima putem EOJN RH.

Narodne novine d.d. obvezne su uspostaviti, voditi, održavati i unaprjeđivati EOJN RH u skladu s odredbama ovoga Zakona, podzakonskih propisa donesenih na temelju ovoga Zakona te prava Europske unije u području javne nabave.

Također, Narodne novine d.d. obvezne su osigurati dostupnost EOJN RH svim korisnicima najmanje 20 sati tijekom radnog dana. Narodne novine d.d. obvezne su uvjete poslovanja, upute za korištenje te cjenik objava obavijesti javne nabave javno objaviti na internetskim stranicama. Narodne novine d.d. obvezne su godišnji izvještaj o radu EOJN RH dostaviti do 31. ožujka

tekuće za prethodnu godinu središnjem tijelu državne uprave nadležnom za politiku javne nabave.

Prethodnu suglasnost na cjenik objava obavijesti javne nabave u EOJN RH te njegove izmjene i dopune daje Vlada Republike Hrvatske odlukom.

Naknada za objavu obavijesti javne nabave namjenski je prihod Narodnih novina d.d. Narodne novine d.d. obvezne su najmanje 10 % prihoda koje ostvaruju od naknada za objavu obavijesti javne nabave godišnje uložiti u istraživanje i razvoj te unaprjeđenje sustava EOJN RH.

Javna tijela koja vode evidencije ili registre u elektroničkom obliku dužna su omogućiti pristup elektroničkim sredstvima komunikacije odgovarajućim podacima iz evidencije ili registra za potrebe EOJN RH. Narodne novine d.d. tijelo je javnog sektora u smislu posebnog propisa kojim se uređuje područje državne informacijske infrastrukture.

Korisnici su obvezni upotrebljavati EOJN RH u skladu s odredbama ovoga Zakona, podzakonskih propisa donesenih na temelju ovoga Zakona te uvjetima poslovanja i uputama za korištenje te su isključivo odgovorni za istinitost unesenih podataka. Narodne novine d.d. imaju pravo odbiti objavu obavijesti javne nabave ako je protivna članku 72. ovoga Zakona.²⁵

Članak 72.

Korisnici su obvezni upotrebljavati EOJN RH u skladu s odredbama ovoga Zakona, podzakonskih propisa donesenih na temelju ovoga Zakona te uvjetima poslovanja i uputama za korištenje te su isključivo odgovorni za istinitost unesenih podataka.

²⁵ Zakon o javnoj nabavi, Narodne novine, br. 120/16

Slika 3. Izgled web stranice EOJN RH

Elektronički oglasnik javne nabave Republike Hrvatske

Oglasnik Elektronički oglasnik javne nabave RH

NARODNE NOVINE

NASLOVNICA OBJAVE JN OBJAVE KONCESIJA ZAKONSKE KLAS. REGISTRACIJA JEDNOSTAVNE OBJAVE PRIJAVA/LOGIN

NALAZITE SE: Nastovnica

Objave javne nabave:

- » 27.03.2020. (petak)
- » 26.03.2020. (četvrtak)
- » 25.03.2020. (srijeda)
- » 24.03.2020. (utorak)
- » 23.03.2020. (ponedjeljak)

Objave koncesija:

- » 27.03.2020. (petak)
- » 26.03.2020. (četvrtak)
- » 25.03.2020. (srijeda)
- » 24.03.2020. (utorak)
- » 23.03.2020. (ponedjeljak)

Objave jednostavne nabave:

- » 27.03.2020. (petak)
- » 26.03.2020. (četvrtak)
- » 25.03.2020. (srijeda)
- » 24.03.2020. (utorak)

Korisničke upute

» Zaboravio sam pristupne podatke?

» BAZA ZNANJA – UPUTE (help.nn.hr)

Služba za korisnike

Radno vrijeme:

- ponedjeljak – petak, od 8 do 16 sati
- telefon: (01) 6652-809
- e-pošta: eojn@nn.hr
- Prijava nedostupnosti

Planovi nabave

Prethodna savjetovanja

Registri ugovora

Poštovani korisnici Elektroničkog oglasnika javne nabave RH,

zbog novonastale situacije, molimo vas da od četvrtka, 19. ožujka 2020. Službu za pomoć korisnicima kontaktirate isključivo elektroničkom poštom (eojn@nn.hr).

Zahvaljujemo na razumijevanju.

Preporuka Ministarstva gospodarstva, poduzetništva i obrta u vezi s provedbom postupka javnog otvaranja ponuda u novonastaloj situaciji izazvanoj epidemijom Corona virusom

S obzirom na novonastalu situaciju u vezi s epidemijom izazvanom Corona virusom, kan i hrina

Korisni linkovi

- » Objave javne nabave iz Slovenije i Slovačke
- » Uprava za sustav javne nabave
- » Državna komisija za kontrolu postupaka javne nabave

Izvor: Oglasnik, <https://eojn.nn.hr/Oglasnik/>, 29.03.2020.

3. SUSTAV JAVNE NABAVE U RH U RAZDOBLJU OD 2008. DO 2018. GODINE

U ovom će se poglavlju prikazati usporedba stanja javne nabave u Republici Hrvatskoj u tri različite godine, i to: 2008., 2014. i 2018. godini.

3.1. Sustav javne nabave u Republici Hrvatskoj

Od početka 2008. godine, kada je bio na snazi Zakon o javnoj nabavi (NN 127/07 i 125/08), definiran je novi način prikupljanja informacija o vrijednosti ugovora o javnoj nabavi. Naime, prethodnih godina naručitelji su bili dužni dostavljati izvješća u papirnatom obliku (do 2006. godine), tj. putem internetske stranice Ureda za javnu nabavu, na temelju vlastitog unosa broja i vrijednosti ugovora u predviđene obrasce. Podaci dostupni iz objava koje su se objavljivale u Oglasniku javne nabave, tadašnjih NAB obrazaca, bili su teško usporedivi. Što se tiče objavljivanja objava o javnoj nabavi, člankom 32. Zakona o javnoj nabavi (NN 127/07 i 125/08)²⁶, definiran je novi zakonski okvir.

Javni naručitelji su od 1. siječnja 2008. godine obvezni u Elektroničkom oglasniku javne nabave u „Narodnim novinama“ objaviti objave za sve nabave čija je procijenjena vrijednost jednaka ili veća od 70.000,00 kuna. Nadalje, člankom 12. stavkom 1. Uredbe o objavama i evidenciji (NN 13/08, 77/08 i 04/09) Elektronički oglasnik je definiran kao usluga koja naručiteljima omogućava *on-line* unos podataka potrebnih za izradu i objavljivanje objava o javnoj nabavi, a svim korisnicima omogućava pristup neraspoređenim objavljenim objavama o javnoj nabavi bez naknade. Dakle, objavljivanje postupaka javne nabave predstavlja mehanizam kojim naručitelji pružaju informacije o postupcima javne nabave te odlukama donesenim u postupku i rezultatima postupaka javne nabave.²⁷

²⁶ Zakon o javnoj nabavi, Narodne novine, br. 127/07 i br. 125/08

²⁷ Uprava za sustav javne nabave, Statističko izvješće o javnoj nabavi u Republici Hrvatskoj u 2008. godini, http://www.javnabava.hr/userdocsimages/userfiles/file/Statisti%C4%8Dka%20izvje%C5%A1%C4%87a/Godi%C5%A1nja/Statisticko_izvjesce_2008.pdf, 30.03.2020.

3.2. Struktura naručitelja u 2008., 2014. i 2018. godini

Podaci za javne naručitelje za 2008. godinu analizirani su sukladno podjeli iz tada važećeg Zakona o javnoj nabavi, tj. državna tijela Republike Hrvatske, jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave, pravne osobe, udruge te subjekti za izvođenje radova koje izravno subvencioniraju javni naručitelji s više od 50%.

Podaci za naručitelje (sektorski naručitelji) analizirani su u skladu s aneksom Direktive 2004/17/EZ, odnosno, kako je navedeno u obrascima za objave sektorskih naručitelja:

- I. Proizvodnja, prijenos ili distribucija plina ili toplinske energije,
- II. Proizvodnja, prijenos ili distribucija električne energije,
- III. Proizvodnja, prijenos ili distribucija pitke vode,
- IV. Željezničke usluge,
- V. Usluge gradske željeznice, tramvaja, trolejbusa, autobusa ili žičare,
- VI. Poštanske usluge,
- VII. Traženje i vađenje nafte ili plina,
- VIII. Traženje i vađenje ugljena i drugih krutih goriva,
- IX. Djelatnosti luka - morskih ili riječnih luka i druga terminalna oprema i
- X. Djelatnosti zračne luke.

Analizom objava uočene su sljedeće greške koje se pojavljuju u zaglavlju obrazaca, kao rezultat grešaka pri registraciji:

- županija prijavljena kao „ostalo“ umjesto JLP(R)S,
- gradovi kao JLP(R)S ili TDU, općine i općinska poglavarstva kao JLP(R)S umjesto JLS,
- dječji vrtići prijavljeni kao „udruge“, „JLPRS“, „ostalo“, umjesto „pravne osobe“,
- dom za djecu prijavljen kao „TDU“, umjesto pravna osoba,
- fakulteti i instituti kao „ostalo“ ili TDU umjesto „pravne osobe“,
- gimnazije, glazbena škole i muzeji kao udruge,
- kliničke bolnice i knjižnice kao TDU,
- lučke uprave kao JLPRS, itd.

U sljedećim tablicama prikazani su naručitelji u 2008., 2014. te 2018. godini, kao i njihov udio.

Tablica 3. Broj subjekata koji su objavljivali ugovore u EOJN u 2008. godini

Vrsta subjekta	Broj prema registraciji	%	Stvarni broj	%
Državna tijela Republike Hrvatske (TDU)	82	5,95	60	4,35
Jedinice lokalne samouprave (JLS)	276	20,01	347	25,16
Jedinice područne (regionalne) samouprave (JPRS)	92	6,67	20	1,45
Pravne osobe iz čl. 3 st. 1. t. 3 ZJN	443	32,12	803	58,23
Udruge iz čl. 3. st 1. t. 4. ZJN	129	9,35	11	0,80
Subjekti iz čl. 3. st 2. ZJN	32	2,32	9	0,65
Ostali	201	14,58	0	0,00
Javni naručitelji	1.250	90,65	1250	90,65
Proizvodnja, prijenos ili distribucija plina ili toplinske energije	14	1,02	14	1,02
Proizvodnja, prijenos ili distribucija električne energije	5	0,36	5	0,36
Proizvodnja, prijenos ili distribucija pitke vode	85	6,16	85	6,16
Željezničke usluge	5	0,36	5	0,36
Usluge gradske željeznice, tramvaja, trolejbusa, autobusa ili žičare	5	0,36	5	0,36
Poštanske usluge	1	0,07	1	0,07
Traženje i vađenje nafte ili plina	1	0,07	1	0,07
Djelatnosti luka - morskih ili riječnih luka i dr.terminalna oprema	6	0,44	6	0,44
Djelatnosti zračne luke	7	0,51	7	0,51
Naručitelji (Sektorski)	129	9,35	129	9,35
UKUPNO	1.379	100,00	1.379	100,00

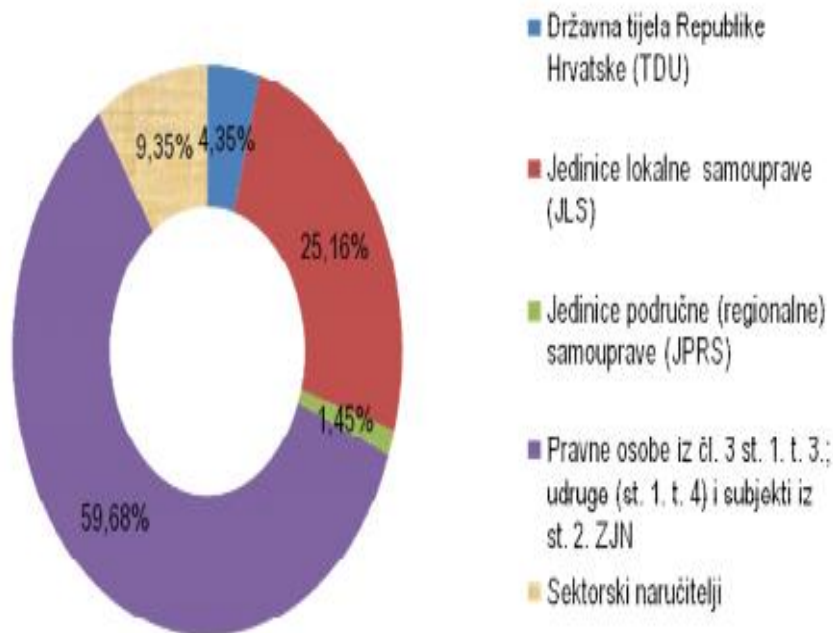
Izvor: Uprava za sustav javne nabave, Statističko izvješće o javnoj nabavi u Republici Hrvatskoj u 2008. godini, http://www.javnanabava.hr/userdocsimages/userfiles/file/Statisti%C4%8Dka%20izvje%C5%A1%C4%87a/Godi%C5%A1nja/Statisticko_izvjesce_2008.pdf, 30.03.2020.

U 2008. godini registrirano je 1.379 naručitelja, od čega najveći udio čine javni naručitelji (90,65%). U skupini javnih naručitelja najznačajnija grupa se odnosi na pravne osobe sukladno članku 3. stavak 1. točka 3. Zakona (32%), a zatim jedinice lokalne samouprave (20%). Od sektorskih naručitelja najveći udio čini 85 subjekata registriranih za proizvodnju, prijenos ili distribuciju pitke vode (vodovodi).

Pored ovog broja, jedan dio tzv. velikih naručitelja koristi mogućnost objavljivanja po podružnicama. Naime, kod velikih naručitelja pod jednim matičnim brojem pojavljuje se niz zasebnih odjela ili podružnica koje imaju određenu samostalnost u provođenju postupaka (primjerice, kod nadmetanja po grupama) iako su njihove nabave dio jednog financijskog plana. Takva situacija se pojavljuje u 318 slučajeva.

Dio naručitelja se greškom prijavio više puta. Iako EOJN dozvoljava registraciju više korisnika unutar jedne organizacije, taj broj bi trebao biti minimalan, a kod svih ovih korisnika referentna oznaka bi uvijek trebala biti iz jedinstvenog financijskog/poslovnog plana, kako ne bi došlo do „cjepkanja“ nabave.²⁸

Grafikon 1. Struktura broja naručitelja koji su objavljivali u 2008. godini

Izvor: Uprava za sustav javne nabave, Statističko izvješće o javnoj nabavi u Republici Hrvatskoj u 2008. godini, http://www.javnabava.hr/userdocsimages/userfiles/file/Statisti%C4%8Dka%20izvje%C5%A1%C4%87a/Godi%C5%A1nja/Statisticko_izvjesce_2008.pdf, 30.03.2020.

²⁸ Uprava za sustav javne nabave, Statističko izvješće o javnoj nabavi u Republici Hrvatskoj u 2008. godini, http://www.javnabava.hr/userdocsimages/userfiles/file/Statisti%C4%8Dka%20izvje%C5%A1%C4%87a/Godi%C5%A1nja/Statisticko_izvjesce_2008.pdf, 30.03.2020.

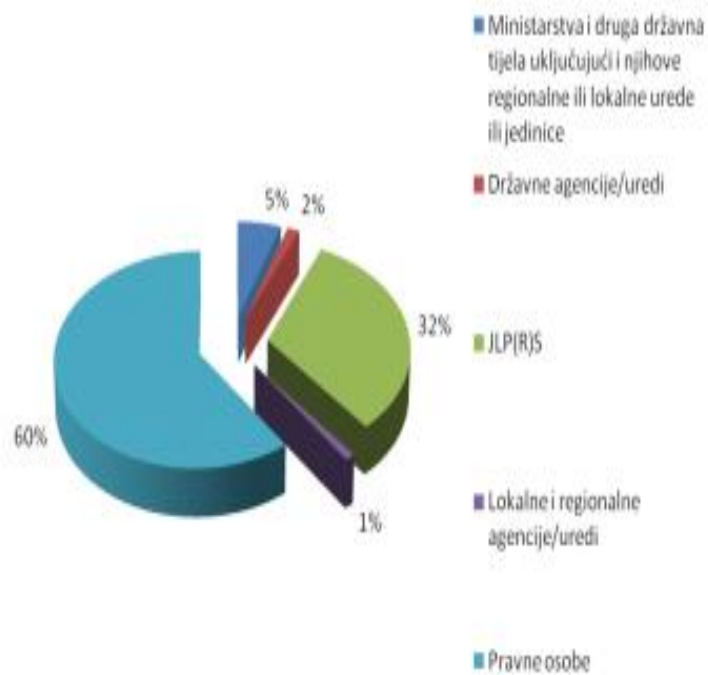
Tablica 4. Broj subjekata koji su objavljivali ugovore u EOJN u 2014. godini

Vrsta subjekta	Broj prema registraciji	%
Ministarstva i druga državna tijela uključujući i njihove regionalne ili lokalne urede ili jedinice	57	5,35
Državne agencije/uređi	16	1,50
JLP(R)S	342	32,11
Lokalne i regionalne agencije/uređi	11	1,03
Pravne osobe	639	60,00
JAVNI NARUČITELJI	1065	88,75
Proizvodnja, prijenos i distribucija plina i toplinske energije	19	14,07
Električna energija	5	3,70
Istraživanje i vađenje nafte i plina	1	0,74
Istraživanje i vađenje ugljena i drugih krutih goriva	0	0,00
Vodoopskrba	82	60,74
Poštanske usluge	1	0,74
Željezničke usluge	4	2,96
Usluge gradske željeznice, tramvaja, trolejbusa ili autobusa	6	4,44
Djelatnosti povezane s lukama	2	1,48
Djelatnosti povezane sa zračnim lukama	7	5,19
Ostalo	8	5,93
SEKTORSKI NARUČITELJI	135	11,25
SVEUKUPNO	1200	100,00

Izvor: Uprava za sustav javne nabave, Statističko izvješće o javnoj nabavi u Republici Hrvatskoj u 2014. godini, http://www.javnanaabava.hr/userdocsimages/userfiles/file/Statisti%C4%8Dka%20izvje%C5%A1%C4%87a/Godi%C5%A1nja/Statisticko_izvjesce_JN-2014.pdf, 02.04.2020.

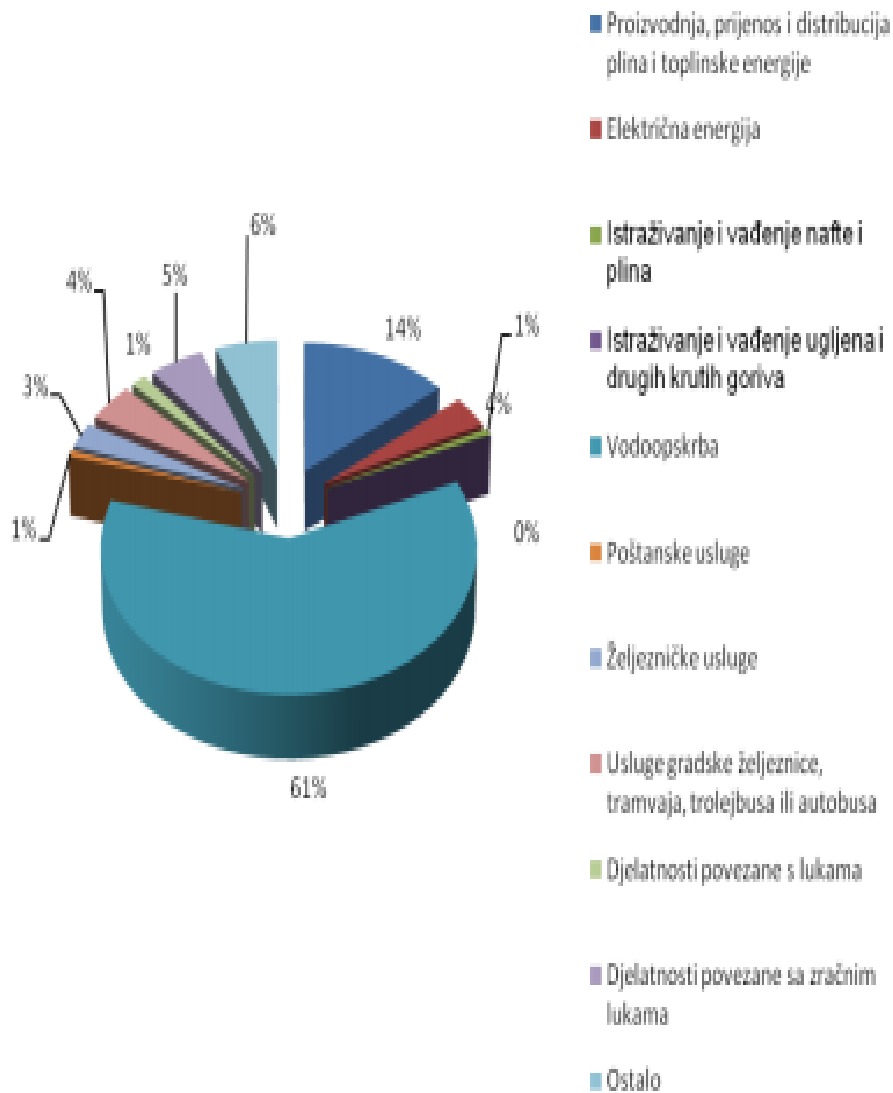
Najznačajniji naručitelji koji su objavljivali ugovore u EOJN u 2014. godini svakako su javni naručitelji, i to pravne osobe koje čine 60,00%, a prate ih jedinice lokalne i regionalne (područne) samouprave s 32,11%. Grafikonu 2. i 3. prikazuju strukturu javnih i sektorskih naručitelja u 2014. godini.

Grafikon 2. Struktura javnih naručitelja koji su objavljivali u 2014. godini

Izvor: Uprava za sustav javne nabave, Statističko izvješće o javnoj nabavi u Republici Hrvatskoj u 2014. godini, http://www.javnanabava.hr/userdocsimages/userfiles/file/Statisti%C4%8Dka%20izvje%C5%A1%C4%87a/Godi%C5%A1nja/Statisticko_izvjesce_JN-2014.pdf, 02.04.2020.

Grafikon 3. Struktura sektorskih naručitelja koji su objavljivali u 2014. godini

Izvor: Uprava za sustav javne nabave, Statističko izvješće o javnoj nabavi u Republici Hrvatskoj u 2014. godini, http://www.javnabava.hr/userdocsimages/userfiles/file/Statisti%C4%8Dka%20izvje%C5%A1%C4%87a/Godi%C5%A1nja/Statisti%C4%87o_izvjesce_JN-2014.pdf, 02.04.2020.

Tablica 5. Broj subjekata koji su objavljivali ugovore u EOJN u 2018. godini

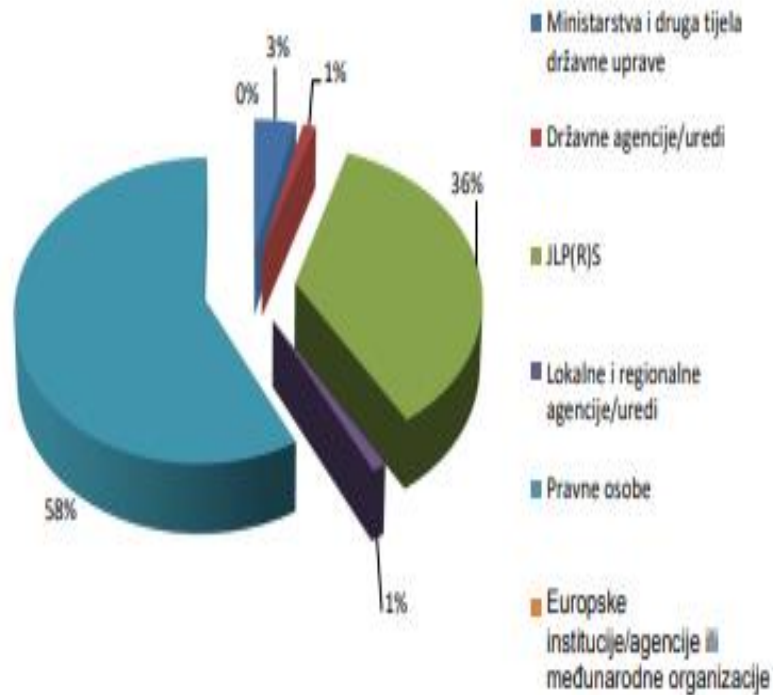
Vrsta subjekta	Broj prema registraciji	%
Ministarstva i druga tijela državne uprave	35	2,65
Državne agencije/uređi	15	1,13
JLP(R)S	426	32,20
Lokalne i regionalne agencije/uređi	13	0,98
Tijela javnog prava	687	51,93
Europske institucije/agencije ili međunarodna organizacija	0	0,00
JAVNI NARUČITELJI	1.176	88,89
Proizvodnja, prijenos i distribucija plina i toplinske energije	12	0,91
Električna energija	5	0,38
Vađenje nafte i plina	1	0,08
Istraživanje i vađenje ugljena i drugih krutih goriva	0	0,00
Vodoopskrba	95	7,18
Poštanske usluge	1	0,08
Željezničke usluge	2	0,15
Usluge gradske željeznice, tramvaja, trolejbusa ili autobusa	6	0,45
Djelatnosti povezane s lukama	2	0,15
Djelatnosti povezane sa zračnim lukama	7	0,53
Druga djelatnost	16	1,21
SEKTORSKI NARUČITELJI	147	11,11
SVEUKUPNO	1.323	100,00

Izvor: Uprava za sustav javne nabave, Statističko izvješće o javnoj nabavi u Republici Hrvatskoj u 2018. godini, http://www.javnabava.hr/userdocsimages/userfiles/file/Statisti%C4%8Dka%20izvje%C5%A1%C4%87a/Godi%C5%A1nja/Statisticko_izvjesce_JN-2018.pdf, 02.04.2020.

Najznačajniji naručitelji koji su objavljivali ugovore u EOJN u 2018. godini su javni naručitelji (kao i 2014. godine), ali sada su to tijela javnog prava koja čine 51,93%, a prate ih jedinice lokalne i regionalne (područne) samouprave s 32,20%.

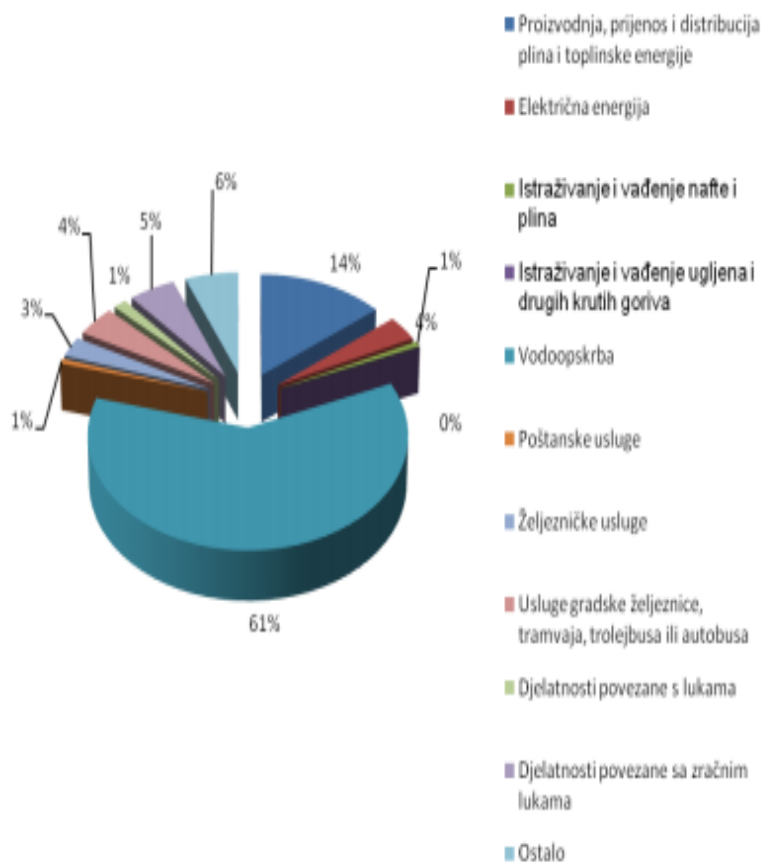
Grafikoni 4. i 5. prikazuju strukturu javnih i sektorskih naručitelja u 2018. godini.

Grafikon 4. Struktura javnih naručitelja koji su objavljivali u 2018. godini

Izvor: Uprava za sustav javne nabave, Statističko izvješće o javnoj nabavi u Republici Hrvatskoj u 2018. godini, [http://www.javnabava.hr/userdocsimages/userfiles/file/Statisti%C4%8Dka%20izvje%C5%A1%C4%87a/Godi%C5%A1nja/Statisti%C4%8Dko%20izvje%C5%A1%C4%87a.pdf](http://www.javnabava.hr/userdocsimages/userfiles/file/Statisti%C4%8Dka%20izvje%C5%A1%C4%87a/Godi%C5%A1nja/Statisti%C4%8Dko%20izvje%C5%A1%C4%87a/Statisti%C4%8Dko%20izvje%C5%A1%C4%87a.pdf), 02.04.2020.

Grafikon 5. Struktura sektorskih naručitelja koji su objavljivali u 2018. godini

Izvor: Uprava za sustav javne nabave, Statističko izvješće o javnoj nabavi u Republici Hrvatskoj u 2018. godini, http://www.javnabava.hr/userdocsimages/userfiles/file/Statisti%C4%8Dka%20izvje%C5%A1%C4%87a/Godi%C5%A1nja/Statisti%C4%8Dko_izvjesce_JN-2018.pdf, 02.04.2020.

Broj naručitelja u razdoblju od 2008. do 2018. oscilira između 1379 (2008. godina) preko 1200 (2014. godina) do 1323 (2018. godina).

3.3. Objave postupaka javne nabave

Obavijest o početku postupka – 2008. godina

Člankom 31. Zakona propisano je da su naručitelji dužni objaviti obavijest o početku postupka javne nabave u slučajevima pregovaračkog postupka javne nabave bez prethodne objave i sklapanja ugovora o javnim uslugama iz Dodatka II. B Zakona, a u 2008. godini bili su dužni objaviti i u slučaju izuzeća od primjene Zakona.

STRUKTURA BROJA OBJAVLJENIH OBAVIJESTI O POČETKU POSTUPKA U 2008. GOD.		
Zakonska osnova iz čl. 13. ZJN	Broj	%
izuzeća - javni naručitelji	895	13,83
pregovarački bez PO - javni naručitelji	3253	50,28
usluge iz Dodatka IIB - javni naručitelji	783	12,10
izuzeća - sektorski naručitelji	252	3,90
pregovarački bez PO - sektorski naručitelji	1124	17,37
usluge iz Dodatka IIB - sektorski naručitelji	163	2,52
UKUPNO	6470	100

U 2008. godini objavljeno je sveukupno 6.470 postupaka javne nabave.

U narednim godinama se ne prati više broj objava za početak postupka već za kraj postupka što je objava o sklopljenim ugovorima. Više o tome u točki 3.4.

3.4. Vrijednost ugovora o javnoj nabavi – pregled kroz razdoblje od 2008. do 2018. godine

Tablica 6. prikazuje vrijednost nabava u ugovorima o javnoj nabavi koji su sklopljeni u 2008., 2014. te 2018. godini.

Tablica 6. Vrijednost nabave kod ugovora o javnoj nabavi

VRSTA NARUČITELJA	VRIJEDNOST JAVNE NABAVE		
	2008.	2014.	2018.
JAVNI	19.738.992.557	21.756.902.454	28.547.020.218
SEKTORSKI	2.442.263.325	11.391.133.171	8.049.472.957
UKUPNO	22.181.255.882	32.875.972.157	36.596.493.175

Izvor: Obrada autora (prema Statističkim izvješćima o javnoj nabavi u Republici Hrvatskoj)

Dakle, ukupna vrijednost ugovora objavljenih u 2008. godini iznosi 6.391.271.884 kuna, dok je u 2014. godini ta vrijednost dosegla broj od 32.875.972.157 kuna, a 2018. godine je vrijednost nabave još veća (tj. iznosi 36.596.493.175 kuna). Vrijednost transparentne javne nabave se povećala za 569%, odnosno 6 puta.

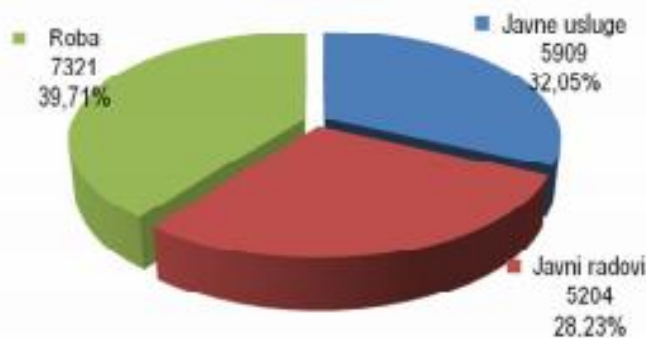
Ovo se može pripisati utjecaju načela transparentnosti i unapređenju elektroničkim sredstava za praćenje javnih nabava posredstvom Elektroničkog oglasnika javne nabave, ali i utjecaju koji proizlazi iz članstva Europskoj uniji, upravo stoga što je najznačajniji skok u transparentnosti javne nabave ostvaren 2014. godine, odnosno godinu dana nakon ulaska u EU.

Tablica 7. Broj sklopljenih ugovora prema predmetu nabave

PREDMET NABAVE	BROJ SKLOPLJENIH UGOVORA		
	2008.	2014.	2018.
RADOVI	5.204	2.185	2.709
ROBA	7.321	8.018	10.759
USLUGE	5.909	4.721	4.644
UKUPNO	18.434	14.924	18.112

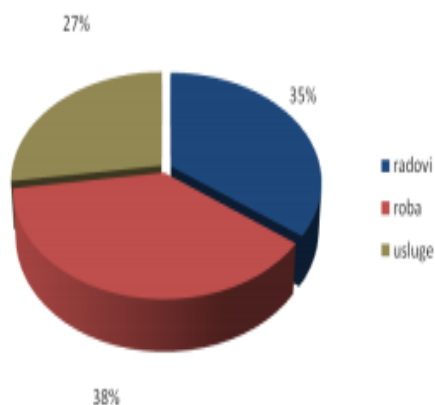
Izvor: Obrada autora (prema Statističkim izvješćima o javnoj nabavi u Republici Hrvatskoj)

Grafikon 6. Broj sklopljenih ugovora prema predmetu nabave u 2008. godini

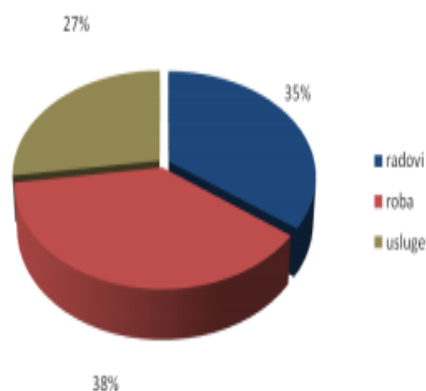
Izvor: Uprava za sustav javne nabave, Statističko izvješće o javnoj nabavi u Republici Hrvatskoj u 2008. godini, http://www.javnabava.hr/userdocsimages/userfiles/file/Statisti%C4%8Dka%20izvje%C5%A1%C4%87a/Godi%C5%A1nja/Statisticko_izvjesce_2008.pdf, 30.03.2020.

Grafikon 7. Broj sklopljenih ugovora prema predmetu nabave u 2014. godini

Izvor: Uprava za sustav javne nabave, Statističko izvješće o javnoj nabavi u Republici Hrvatskoj u 2014. godini, <http://www.javnabava.hr/userdocsimages/userfiles/file/Statisti%C4%8Dka%20izvje%C5%A1%C4%87a/Godi%C5%A1nja/Statisti%C4%8Dko%20izvje%C5%A1%C4%87a/2014.pdf>, 02.04.2020.

Grafikon 8. Broj sklopljenih ugovora prema predmetu nabave u 2018. godini

Izvor: Uprava za sustav javne nabave, Statističko izvješće o javnoj nabavi u Republici Hrvatskoj u 2018. godini, <http://www.javnabava.hr/userdocsimages/userfiles/file/Statisti%C4%8Dka%20izvje%C5%A1%C4%87a/Godi%C5%A1nja/Statisti%C4%8Dko%20izvje%C5%A1%C4%87a/2018.pdf>, 02.04.2020.

Gledano po predmetu nabave i broju ugovora, u 2008. se godini najveći dio odnosi na nabavu robe, nakon čega slijedi nabava usluga.

Usporedbom 2008. sa 2014. godinom, vidljivo je da je u 2014. godini došlo do smanjenja broja sklopljenih ugovora (za 3.510 ugovora) i to posebno kod nabave radova (pad za 3.019 ugovora).

U 2014. takozvana bagatelna nabava, odnosno nabava za čije iznose ne postoji obveza primjene Zakona o javnoj nabavi doživljava veliku zakonsku izmjenu. Do 9.12.2013. vrijednosni prag bagatelne nabave je do 70.000,00 kn, a od 10.12.2013. značajno se povećavaju hrvatski pragovi za bagatelnu nabavu i iznose:

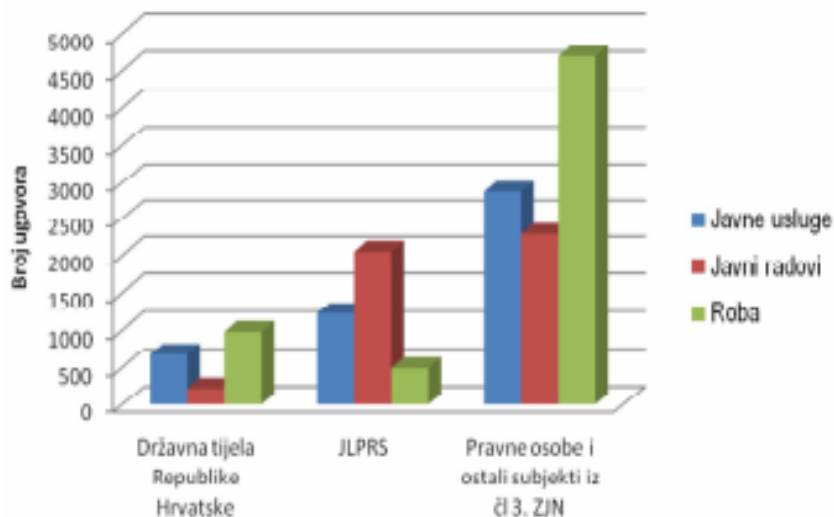
- za nabavu roba i usluga, te projektnih natječaja ne primjenjuje se ZJN do procijenjene vrijednosti koja je jednaka ili manja od 200.000,00 kn bez PDV-a, a
- za radove jednaka ili manja od 500.000,00 kn bez PDV-a.

Kod nabave usluga iz toga razloga, također, dolazi do smanjenja broja ugovora (za 1.188). Kod nabave robe dolazi do povećanja broja ugovora (za 1.697).

2018. godina bilježi porast broja ugovora kod radova i robe te neznatno smanjenje kod usluga. Ukupan broj ugovora iznosi 18.112 što je za 3.188 više nego 2014. godine.

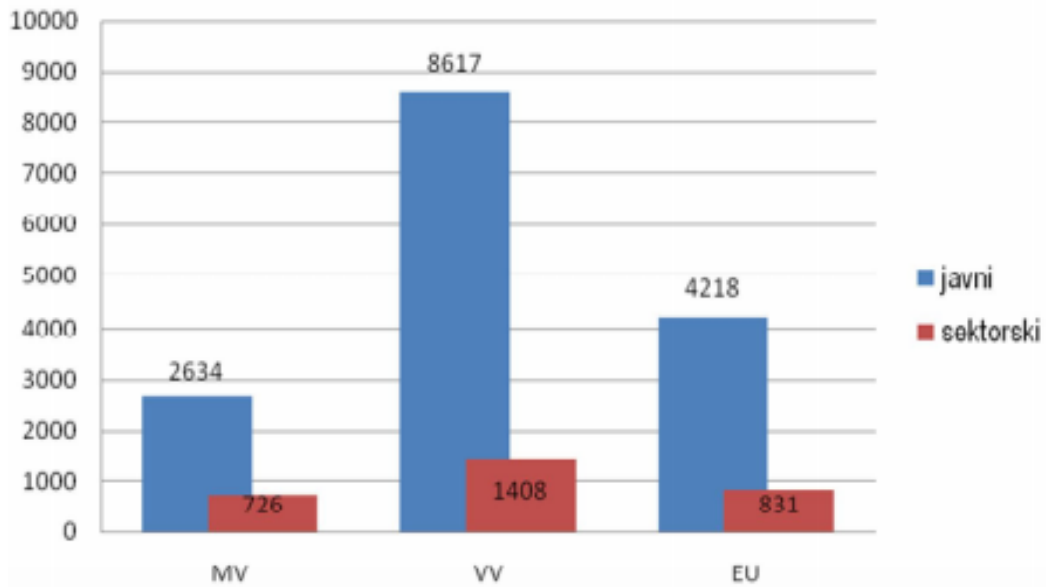
Gledajući prema procijenjenoj vrijednosti i vrsti ugovora, u sve tri prikazane godine najveći se dio odnosi na nabavu robe i to male vrijednosti. Usporede li se, pak, vrijednosti nabave robe (male vrijednosti), najveća je bila u 2014. godini.

Grafikon 9. Broj ugovora po djelatnosti i predmetu nabave u 2008. godini - javni naručitelji

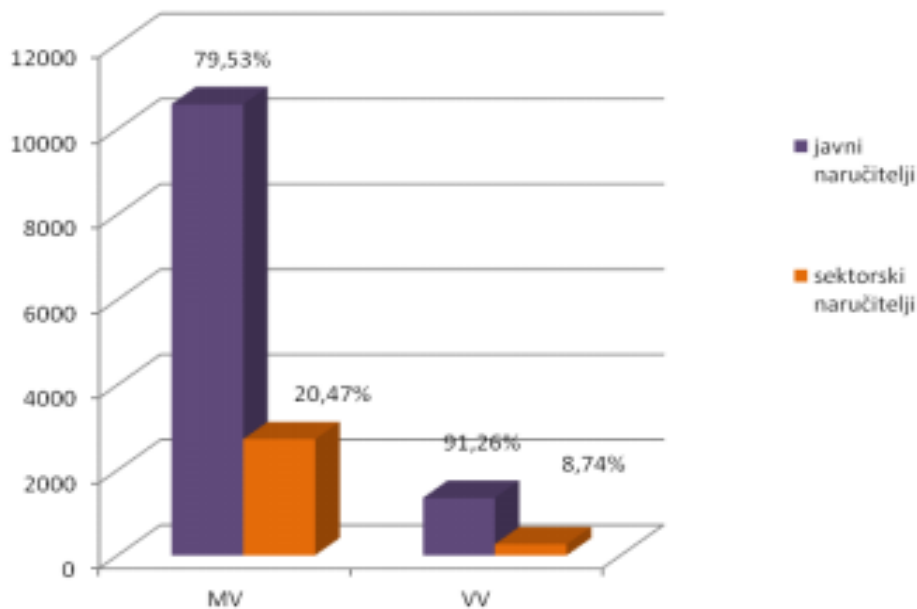
Izvor: Uprava za sustav javne nabave, Statističko izvješće o javnoj nabavi u Republici Hrvatskoj u 2008. godini, <http://www.javnabava.hr/userdocsimages/userfiles/file/Statisti%C4%8Dka%20izvje%C5%A1%C4%87a/Godi%C5%A1nja/Statisticko%20izvjesce%202008.pdf>, 30.03.2020.

Grafikon 10. Broj ugovora prema vrijednosnom pragu i vrsti naručitelja u 2008. godini

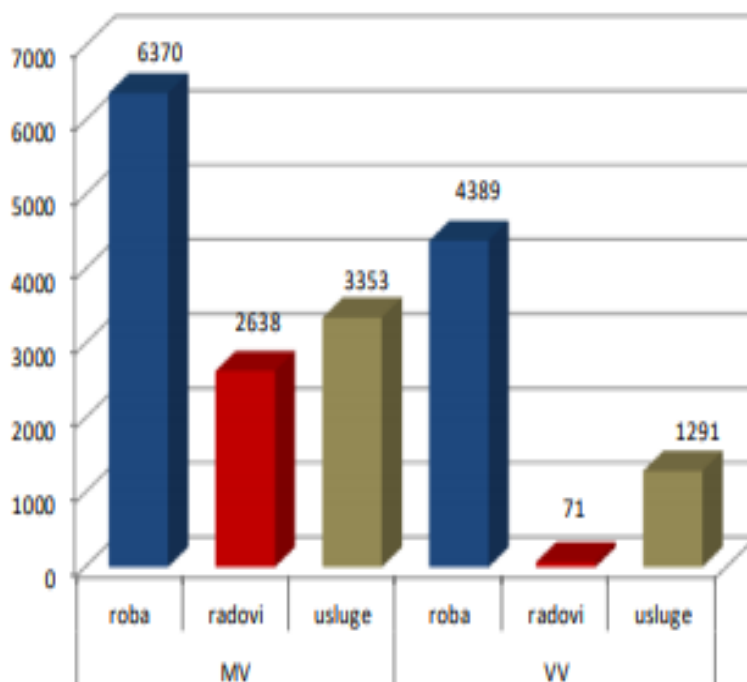
Izvor: Uprava za sustav javne nabave, Statističko izvješće o javnoj nabavi u Republici Hrvatskoj u 2008. godini, http://www.javnabava.hr/userdocsimages/userfiles/file/Statisti%C4%8Dka%20izvje%C5%A1%C4%87a/Godi%C5%A1nja/Statisticko_izvjesce_2008.pdf, 30.03.2020.

Grafikon 11. Broj ugovora po djelatnosti i predmetu nabave u 2014. godini

Izvor: Uprava za sustav javne nabave, Statističko izvješće o javnoj nabavi u Republici Hrvatskoj u 2014. godini, http://www.javnabava.hr/userdocsimages/userfiles/file/Statisti%C4%8Dka%20izvje%C5%A1%C4%87a/Godi%C5%A1nja/Statisticko_izvjesce_JN-2014.pdf, 02.04.2020.

Grafikon 12. Broj ugovora po djelatnosti i predmetu nabave u 2018. godini

Izvor: Uprava za sustav javne nabave, Statističko izvješće o javnoj nabavi u Republici Hrvatskoj u 2018. godini, http://www.javnanabava.hr/userdocsimages/userfiles/file/Statisti%C4%8Dka%20izvje%C5%A1%C4%87a/Godi%C5%A1nja/Statisticko_izvjesce_JN-2018.pdf, 02.04.2020.

3.4. Naručitelji s najvećom vrijednošću javne nabave

Obzirom da je u ukupnoj javnoj nabavi najviše zastupljena kategorija „pravne osobe“ u sljedećim su tablicama prikazani najveći naručitelji po vrijednosti nabave.

Tablica 8. Naručitelji sa najvećom vrijednošću nabave u 2008. godini

NAJVEĆI NARUČITELJI - PRAVNE OSOBE IZ ČL 3.ZJN	VRIJEDNOST²	UDIJO U „PRAVNE OSOBE“
Hrvatske autoceste d.o.o.,	3.703.073.550,59	24,14%
Hrvatske ceste d.o.o. Zagreb	2.013.303.294,00	13,13%
Zagrebački holding	1.770.061.318,67	11,54%
Jadrolinija	1.484.011.234,05	9,68%
Autocesta Rijeka-Zagreb d.d.	492.282.952,26	3,21%
Agencija za odgoj i obrazovanje	424.878.641,71	2,77%
Hrvatske vode, pravna osoba za upravljanje vodama	358.426.146,00	2,34%
Rijeka Sport	350.038.365,00	2,28%
Hrvatski zavod za zdravstveno osiguranje	235.483.965,79	1,54%
Zavod za javno zdravstvo Dr. Andrija Štampar	171.207.089,00	1,12%
Hrvatski restauratorski zavod	107.899.618,89	0,70%
FINA Financijska agencija	108.512.441,00	0,71%
Gradski stanovi	98.428.650,00	0,64%
Hrvatska kontrola zračne plovidbe d.o.o.	68.032.420,77	0,44%
Sveučilište u Splitu	82.997.481,60	0,54%
Hrvatska Lutrija d.o.o.	70.953.393,89	0,46%
Hrvatske šume d.o.o.	15.536.620,00	0,10%
Javna ustanova Pula Sport	51.255.557,95	0,33%
Uprava za ceste Osječko-baranjske županije	36.804.998,14	0,24%
Hrvatski zavod za mirovinsko osiguranje	35.710.995,59	0,23%
ostale pravne osobe i subjekti iz čl 3. ZJN	3.658.539.439,01	23,85%
UKUPNO PRAVNE OSOBE I SUBJEKTI IZ ČL 3. ZJN	15.337.438.173,91	100,00%

Izvor: Uprava za sustav javne nabave, Statističko izvješće o javnoj nabavi u Republici Hrvatskoj u 2008. godini, http://www.javnabava.hr/userdocsimages/userfiles/file/Statisti%C4%8Dka%20izvje%C5%A1%C4%87a/Godi%C5%A1nja/Statisticko_izvjesce_2008.pdf, 30.03.2020.

Tablica 9. Naručitelji s najvećom vrijednošću nabave u 2014. godini

Naručitelj	Bagatelna nabava	Vrijednost ugovora	Ukupna vrijednost nabave naručitelja (kn)	Udio u ukupnoj vrijednosti nabave (%)
Hrvatske ceste d.o.o.	35.330.528	4.489.852.529	4.525.183.057	11,46
Grad Zagreb	128.687.815	2.705.595.047	2.834.282.862	7,18
HŽ putnički prijevoz d.o.o.	4.827.281	2.330.774.366	2.335.601.647	5,92
INA - industrija nafte d.d.	5.129.548	1.692.843.549	1.697.973.097	4,30
HŽ infrastruktura d.o.o.	36.257.661	1.381.278.581	1.417.536.242	3,59
HEP - ODS d.o.o.	225.115.961	942.494.106	1.167.610.067	2,96
Hrvatska elektroprivreda d.d.	30.122.089	1.135.467.174	1.165.589.263	2,95
Zagrebački holding d.o.o.	39.658.547	943.775.066	983.433.613	2,49
Državni ured za središnju javnu nabavu	196.009	817.154.450	817.350.459	2,07
Hrvatski operator prijenosnog sustava d.o.o.	72.581.165	692.246.670	764.827.835	1,94
UKUPNO	577.906.604	17.131.481.538	17.709.388.142	44,85

Izvor: Uprava za sustav javne nabave, Statističko izvješće o javnoj nabavi u Republici Hrvatskoj u 2014. godini, <http://www.javnabava.hr/userdocsimages/userfiles/file/Statisti%C4%8Dka%20izvje%C5%A1%C4%87a/Godi%C5%A1nja/Statisti%C4%87o%20izvjesce%20JN-2014.pdf>, 02.04.2020.

U 2014., kao i u 2008. godini, među deset najvećih naručitelja nalaze se Hrvatske ceste d.o.o., Zagrebački holding d.o.o. i HŽ infrastruktura d.o.o.

U 2018., kao i u 2014. godini, među deset najvećih naručitelja nalaze se Grad Zagreb, Hrvatske ceste d.o.o., HŽ Infrastruktura d.o.o. te HEP ODS d.o.o.

Tablica 10. Naručitelji s najvećom vrijednošću nabave u 2018. godini

Naručitelj	Jednostavna nabava bez PDV-a	Vrijednost ugovora bez PDV-a	Ukupna vrijednost nabave bez PDV- a (kn)	Udio u sveukupnoj vrijednosti nabave (%)
Grad Zagreb	159.897.916	4.837.609.718	4.997.507.634	27,05
Hrvatske ceste d.o.o.	63.183.227	4.510.022.631	4.573.205.858	24,75
Hrvatske vode	37.371.363	2.117.916.953	2.155.288.316	11,67
KBC Zagreb	35.514.601	1.293.842.651	1.329.357.252	3,29
INA - Industrija nafte d.d.	0	1.270.785.092	1.270.785.092	3,14
Središnji državni ured za središnju javnu nabavu	314.277	1.043.920.990	1.044.235.267	2,58
HŽ Infrastruktura d.o.o.	19.565.191	988.976.785	1.008.541.976	2,49
HEP-ODS d.o.o.	250.829.376	582.032.143	832.861.519	2,06
Hrvatski operator prijenosnog sustava d.o.o.	58.108.269	657.385.434	715.493.703	1,77
Hrvatske šume d.o.o.	61.200.629	487.106.477	548.307.106	1,36
UKUPNO	685.984.849	17.789.598.874	18.475.583.723	45,67

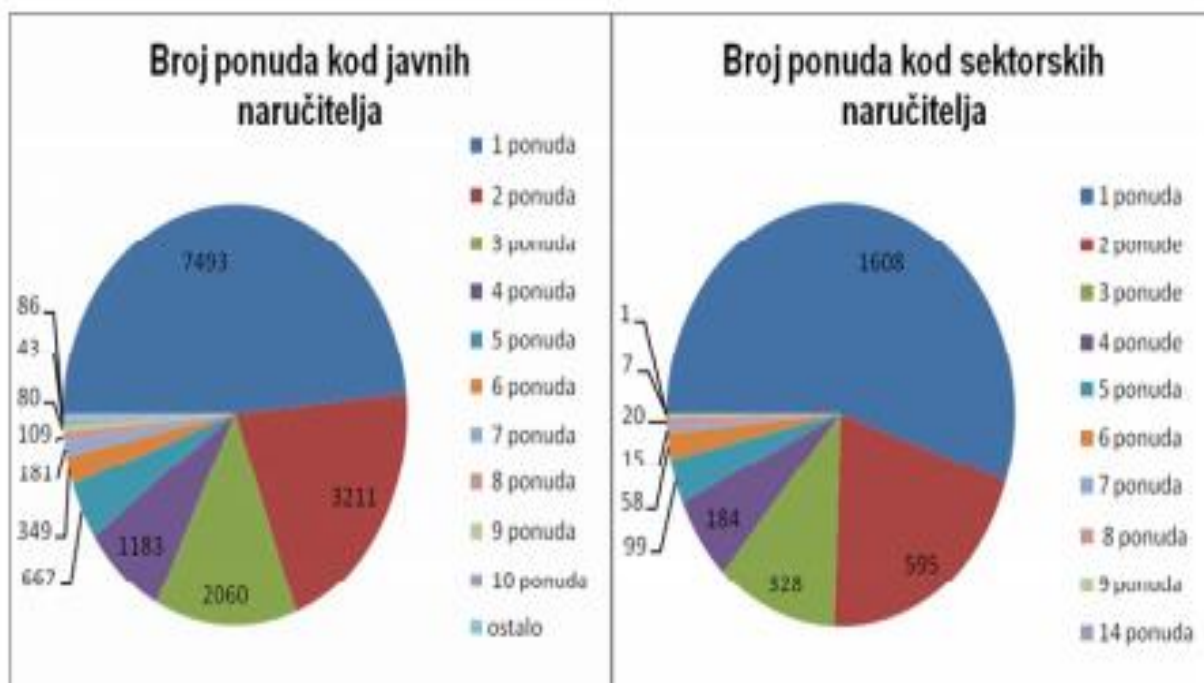
Izvor: Uprava za sustav javne nabave, Statističko izvješće o javnoj nabavi u Republici Hrvatskoj u 2018. godini, http://www.javnabava.hr/userdocsimages/userfiles/file/Statisti%C4%8Dka%20izvje%C5%A1%C4%87a/Godi%C5%A1nja/Statisticko_izvjesce_JN-2018.pdf, 02.04.2020.

3.5. Prosječan broj ponuda u postupku javne nabave

Prosječan broj ponuda u 2008. godini kod javnih naručitelja je 2,29 (broj pristiglih ponuda u postupku nije objavljen u 7 slučajeva). U 7493 slučajeva (48%) zaprimljena je samo jedna ponuda, u 21% slučajeva 2 ponude, u 13% 3 ponude, itd.

Prosječan broj ponuda kod sektorskih naručitelja je 1,95 (broj pristiglih ponuda u postupku naznačen kod 2915 objavljenih ugovora, dok u 50 ugovora taj podatak nije objavljen. U 1608 slučajeva zaprimljena je samo 1 ponuda, a u jednom slučaju 14 ponuda.

Grafikon 13. Prosječan broj ponuda u 2008. godini

Izvor: Uprava za sustav javne nabave, Statističko izvješće o javnoj nabavi u Republici Hrvatskoj u 2008. godini, http://www.javnabava.hr/userdocsimages/userfiles/file/Statisti%C4%8Dka%20izvje%C5%A1%C4%87a/Godi%C5%A1nja/Statisticko_izvjesce_2008.pdf, 30.03.2020.

Tablica 11. Prosječan broj ponuda u 2014. godini

Vrsta naručitelja	Broj ugovora	Broj ponuda	Prosječan broj ponuda
Javni	11937	39.345	3,3
Sektorski	2987	9.007	3,0
UKUPNO	14924	48.352	3,2

Izvor: Uprava za sustav javne nabave, Statističko izvješće o javnoj nabavi u Republici Hrvatskoj u 2014. godini, http://www.javnabava.hr/userdocsimages/userfiles/file/Statisti%C4%8Dka%20izvje%C5%A1%C4%87a/Godi%C5%A1nja/Statisticko_izvjesce_JN-2014.pdf, 02.04.2020.

Prosječan broj ponuda u 2014. godini kod javnih naručitelja je porastao u odnosu na 2008. godinu te iznosi 3,3. Kod sektorskih naručitelja prosječan broj ponuda je 3,0 što je porast za 1,05 u odnosu na 2008. godinu.

Tablica 12. Broj ponuda u 2018. godini

Vrsta naručitelja	Broj ugovora	Broj ponuda	Prosječan broj ponuda
Javni	15.823	45.408	2,87
Sektorski	2.289	5.253	2,29
UKUPNO	18.112	50.661	2,80

Izvor: Uprava za sustav javne nabave, Statističko izvješće o javnoj nabavi u Republici Hrvatskoj u 2018. godini, <http://www.javnabava.hr/userdocsimages/userfiles/file/Statisti%C4%8Dka%20izvje%C5%A1%C4%87a/Godi%C5%A1nja/Statisticko%20izvjesce%20JN-2018.pdf>, 02.04.2020.

Prosječan broj zaprimljenih ponuda u postupcima javne nabave u kojima je sklopljen ugovor je 2,8. U 2017. godini prosječni broj zaprimljenih ponuda bio je 3,5 u 11.408 ugovora.

4. ZAKLJUČAK

Javna nabava vrlo je važan segment gospodarstva svake zemlje, a njen je glavni cilj osiguravati ekonomično i učinkovito trošenje javnih sredstava. Javna sredstva poreznih obveznika prikupljena su kroz poreze i doprinose, te su stavljena na raspolaganje tijelima javne vlasti kako bi osigurali zadovoljavanje javnih potreba građana i gospodarstva.

Učinkovito i ekonomično trošenje javnih sredstava osiguravaju načela javne nabave utemeljena na načelima slobode kretanja roba, pružanja usluga i poslovnog nastanka.

Iz temeljnih načela izvode se načela javne nabave kao: načelo tržišnog nadmetanja, načelo jednakog tretmana i zabrane diskriminacije, načelo razmjernosti i uzajamnog priznavanja, te načelo transparentnosti.

Godišnja statistička izvješća o javnoj nabavi osiguravaju transparentnost sustava javne nabave kroz praćenje aktivnosti obveznika javne nabave – javnih i sektorskih naručitelja. Kroz razdoblje od jedanaest godina, od 2008. do 2018. godine statistička kretanja ukazuju na značajne promjene u sustavu javne nabave.

Najznačajnija promjena vidljiva je u vrijednosti javne nabave. U razdoblju od jedanaest promatranih godina vrijednost javne nabave se značajno povećala, i to od 22 mlrd HRK (2008.g.) na 36,6 mlrd HRK (2018.g.). To predstavlja povećanje od 166%. Povećanje je još značajnije ako se razmatranje uključi činjenica da je u 2013. godini došlo do značajnog povećanja hrvatskih pragova koji definiraju vrijednost tada zvane bagatelne nabave, danas jednostavne nabave. 2008. godine tek se u rad uvodi EOJN, tako da se podaci o bagatelnoj nabavi mogu pratiti od 2014. godine kad je ostvareno 9,3 mlrd HRK te 2018 .g. 10,0 mlrd HRK. Prosječan broj ponuda po postupku oscilira od 2,29 (2008.g.) preko 3,2 (2014.g.) do 2,8 (2018.g.). Ovo potvrđuje poštivanje načela tržišnog nadmetanja, iako je za detaljniju analizu potrebno razmatrati broj postupaka u kojima je dostavljena samo jedna ponuda.

Na temelju proučavanja sustava javne nabave u Republici Hrvatskoj, može se zaključiti kako se sve uspješnije provode postupci javne nabave, tj. kako iz godine u godinu sustav javne nabave napreduje.

Literatura

Knjige i znanstveni članci

1. Budak, J. (2016.) Korupcija u javnoj nabavi: Trebamo li novi model istraživanja za Hrvatsku?, *Ekonomski pregled*, 67 (4)
2. Emmet, S., Crocker, B. (2009.) *Excellence in Supplier Management: How to better manage contracts with suppliers and add value*, Liverpool Academic Press
3. Kružić, D., Lovrinčević, M. (2016.) *Projekti javno-privatnog partnerstva*, Ekonomski fakultet, Split
4. Leko, Z. (2014.) *Javna nabava*, Biz Direkt, 9 (58)
5. Miočević, D. (2017.) *Projektna nabava*, Ekonomski fakultet, Split
6. Van Weele, A. J. (2010.) *Purchasing and SupplyChain Management*. 5th ed. South-Western CENGAGE Learning, Hampshire, UK
7. Vlahović, M. (2017.) *Hrvatska i komparativna javna nabava: časopis za teoriju i praksu javne uprave, Javna nabava pravnih usluga u Hrvatskoj*, https://hrcak.srce.hr/index.php?show=clanak&id_clanak_jezik=276020, 29.03.2020.

Internetski izvori

1. European Economic and Social Committee, <https://www.eesc.europa.eu/en/our-work/publications-other-work/publications/your-europe-your-say-2017-report-europe-60-where-next>, 29.03.2020.
2. Europska komisija, https://ec.europa.eu/growth/single-market/public-procurement_hr, 29.03.2020.
3. MGPO, <http://www.javnanabava.hr/default.aspx?id=4080>, 29.03.2020.
4. Oglasnik, <https://eojn.nn.hr/Oglasnik/>, 29.03.2020.
5. Provedbena uredna Komisije (EU) 2016/7, <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/HR/TXT/HTML/?uri=CELEX:32016R0007&from=HR>, 29.03.2020.
6. Scribd.com, <https://www.scribd.com/document/336445702/2-ESPD-obrazac>, 29.03.2020.

7. Šperanda, M. (2016.) Najvažnije odrednice novog zakona o javnoj nabavi – što nas čeka?, <https://www.racunovodja.hr/docs/Najvaznije-odrednice-novog-zakona-o-javnoj-nabavi.pdf>, 29.03.2020.
8. Uloga nabave u strategiji usmjerenoj na stvaranje vrijednosti – teorijski okvir, ftp://ftp.repec.org/opt/ReDIF/RePEc/osi/bulimm/PDF/BusinessLogisticsinModernManagement11/blimm1_105.pdf, 29.03.2020.
9. Uprava za sustav javne nabave, Statističko izvješće o javnoj nabavi u Republici Hrvatskoj u 2008. godini, http://www.javnanabava.hr/userdocsimages/userfiles/file/Statisti%C4%8Dka%20izvje%C5%A1%C4%87a/Godi%C5%A1nja/Statisticko_izvjesce_2008.pdf, 30.03.2020.
10. Uprava za sustav javne nabave, Statističko izvješće o javnoj nabavi u Republici Hrvatskoj u 2014. godini, http://www.javnanabava.hr/userdocsimages/userfiles/file/Statisti%C4%8Dka%20izvje%C5%A1%C4%87a/Godi%C5%A1nja/Statisticko_izvjesce_JN-2014.pdf, 02.04.2020.
11. Uprava za sustav javne nabave, Statističko izvješće o javnoj nabavi u Republici Hrvatskoj u 2018. godini, http://www.javnanabava.hr/userdocsimages/userfiles/file/Statisti%C4%8Dka%20izvje%C5%A1%C4%87a/Godi%C5%A1nja/Statisticko_izvjesce_JN-2018.pdf, 02.04.2020.
12. Vlada Republike Hrvatske (2013.) Strategija razvoja elektroničke javne nabave u Republici Hrvatskoj 2013. – 2016., <http://www.javnanabava.hr/userdocsimages/userfiles/file/STRATE%C5%A0KI%20DOKUMENTI/Strategija%20e-nabave.pdf>, 29.03.2020.
13. Your Europe, https://europa.eu/youreurope/business/index_en.htm, 29.03.2020.

Zakoni

1. Zakon o javnoj nabavi, Narodne novine, br. 120/16, <https://www.zakon.hr/z/223/Zakon-o-javnoj-nabavi>, 29.03.2020.
2. Zakon o javnoj nabavi, Narodne novine, br. 127/07 i br. 125/08, https://narodne-novine.nn.hr/clanci/sluzbeni/2007_10_110_3225.html, 30.03.2020.

POPIS SLIKA

Slika 1. Standardni obrazac za europsku jedinstvenu dokumentaciju o nabavi.....	10
Slika 2. Analiza i odabir dobavljača.....	14
Slika 3. Izgled web stranice EOJN RH	19

POPIS TABLICA

Tablica 1. Pragovi iznad kojih se primjenjuju pravila EU-a za središnja državna tijela.....	8
Tablica 2. Pragovi iznad kojih se primjenjuju pravila EU-a za ostala javna tijela vlasti.....	8
Tablica 3. Broj subjekata koji su objavljivali ugovore u EOJN u 2008. godini.....	21
Tablica 4. Broj subjekata koji su objavljivali ugovore u EOJN u 2014. godini.....	24
Tablica 5. Broj subjekata koji su objavljivali ugovore u EOJN u 2018. godini.....	27
Tablica 6. Vrijednost nabave kod ugovora o javnoj nabavi	30
Tablica 7. Broj sklopljenih ugovora prema predmetu nabave.....	31
Tablica 9. Naručitelji sa najvećom vrijednošću nabave u 2008. godini.....	36
Tablica 10. Naručitelji s najvećom vrijednošću nabave u 2014. godini.....	37
Tablica 11. Naručitelji s najvećom vrijednošću nabave u 2018. godini.....	38
Tablica 12. Prosječan broj ponuda u 2014. godini	39
Tablica 13. Broj ponuda u 2018. godini	40

POPIS GRAFIKONA

Grafikon 1. Struktura broja naručitelja koji su objavljivali u 2008. godini	23
Grafikon 2. Struktura javnih naručitelja koji su objavljivali u 2014. godini.....	25
Grafikon 3. Struktura sektorskih naručitelja koji su objavljivali u 2014. godini.....	26
Grafikon 4. Struktura javnih naručitelja koji su objavljivali u 2018. godini.....	28
Grafikon 5. Struktura sektorskih naručitelja koji su objavljivali u 2018. godini.....	29
Grafikon 6. Broj sklopljenih ugovora prema predmetu nabave u 2008. godini.....	31
Grafikon 7. Broj sklopljenih ugovora prema predmetu nabave u 2014. godini.....	32
Grafikon 8. Broj sklopljenih ugovora prema predmetu nabave u 2018. godini.....	32
Grafikon 9. Broj ugovora po djelatnosti i predmetu nabave u 2008. godini - javni naručitelji	33

Grafikon 10. Broj ugovora prema vrijednosnom pragu i vrsti naručitelja u 2008. godini.....	34
Grafikon 11. Broj ugovora po djelatnosti i predmetu nabave u 2014. godini.....	34
Grafikon 12. Broj ugovora po djelatnosti i predmetu nabave u 2018. godini.....	35
Grafikon 13. Prosječan broj ponuda u 2008. godini	39